

Veja po pošti:

za celo leto naprej . K 28—
za pol leta " " " 13—
za četrt leta " " " 8-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo odoletno " 28—
za ostalo inozemstvo " 35—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24—
za pol leta " " " 12—
za četrt leta " " " 8—
za en mesec " " " 2—
v pravi prejem mesečno K 1-50

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedej in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Opravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

S. L. S.

Kje so zdaj oni zmagoslavni članki Slovenskega Naroda, »Jutra« in njima enakovrednih pajdašev, kako napredna misel po Kranjskem »prodira«? V eni ali dveh občinah je zmagala trmoglavka ali kakšna druga opozicija, glasilo liberalne stranke pa je prepevalo cel tedeum, češ da se je začela po Slovenskem že svitati liberalna zarja. Mi smo v svoji dobrobrčnosti liberalce večkrat svarili, naj dneva pred večerom ne hvalijo, toda ni nič pomagalo: trobentali so dalje.

Zdaj pa imamo volivni rezultat res po veliki večini že pred seboj in ta rezultat je za liberalce naravnost peklensko žalosten. Rekli so: osvojili si bomo s sigurnostjo selško dolino. Rezultat: zmagala je s šestkratno večino S. L. S.! Upali so, da si ohranijo saj mesta, pa sta Kamnik in Trzin prešla v naš tabor. Računali so, da nas sigurno potolčejo v krajih, koder je veliko socialne demokracije, pa so Jesenice, Koroška Bela, Trzin s sijajnimi večinami maši. Pravitko Bohinjska Bistrica, Bled, Medvode, Stara Loka itd. Liberalci so upali, da si pribore zopet nazaj Notranjsko in volitve v vipavskem trgu so se jim zdele nekako dobro znamenje. Rezultat: pogoreli so po celi vipavski dolini, koder so imeli še kaj govoriti, naša je Spodnja Idrija, naš št. Peter, naši celo Ziri, ki so bili dozdej labor narodnih »naprednjakov«. Pisal je »Slovenski Narod«: Dolenjska se bo otrsela klerikalnega jarma, Rudnik je že v naših rokah, Hladnik je češplje posekal, na noge, Dolenjci, na črnega zmaja! Pa je ogromna večina dolenskih volivcev pokazala, da je liberalnih čenč sita: Litija, Kostanjevica, Trebnje, št. Lovrenc itd., itd. Kmet in tudi velika večina delavstva držita trdno s Slovensko Ljudsko Stranko in se smejeja liberalcem, ki so delali račun brez krčmarja.

Nismo samo dosedanjih postojank ohranili, priborili smo si nove in v starih so naši glasovi silno napredovali. To je veliko. V občinah odločujejo osebni in lokalni interesi, glede katerih so si ponekod celo naši somišljeniki navskriž. In vendar je strankarska zavest in disciplina kljub nesramnemu in najbrezvestnejšemu hujskanju liberalcev vse to premagala.

Liberalci se ne morejo izgovarjati, da je zmagal zopet »farovž«. Zmagala so naša S. L. S., vsak naš volivec je vedel, zakaj gre na bojišče. Nič ni izdalo ščuvanje liberalnih agitatorjev, da bodo morale občine plačevati naše društvene domove in

farovže, nič ni pomagalo klevetanje o »zapravljenih« milijonih, nič ni vplivalo zatrevanje, da se liberalci potegujejo za »pravo vero«. Naše ljudstvo že pozna te stare storije različnih šleve po naši domovini.

Če bi liberalci imeli količjak hladnega razuma, bi kmalu razvideli, kje je iskati vira uspehom S. L. S. Naj preišljuejše smoteno delo naše stranke za ljudske koristi v državnem in deželnem zboru, naj si ogleda naravnost ogromno delo naše S. K. S. Z! Čimbolj se te organizacije za blagor naših najširših slojev prizadevajo, tem katastrofalnejše vplivajo za liberalce grde liberalne psovke zoper »Čuke«, »Marinarice«, »kaplančete« in kakor se že glasi v vse cvetlice »Narodovih« črednikov. Le še zabavljajte, boste še bolj tepeni!

Liberalci se brez sramu, to je neovrgljivo dejstvo. Če bi pristali te stranke količjak nase dali, bi ne bilo n. pr. mogoče sledeče: Liberalci v Devici Mariji v Polju so se zoper odnotne občinske volitve pritožili. Pritožbo jim je sestavil liberalni advokat v Ljubljani v imenu »narodno-napredne stranke« v Devici Mariji v Polju. Pa so liberalci v Devici Mariji v Polju to prečrtali in popravili v: »neodvisna kmečka stranka v Devici Mariji v Polju! Stranka, ki ima pristaše, ki se je sramujejo, pač ni nobena stranka, ampak kup brezglavih ljudi in zabavljačev brez pomena. Requiescant in pace!

Dr. Tavčar je podoben kralju Matjažu. Kakor ta se dr. Tavčar zdaj vsak dan vprašuje, ali še letajo »črni vrani« po slovenski domovini. Kdaj bo mož učakal vstajenja svoje vojske? V Prestranku je dejal, da bo tedaj boljše, ko dobijo Slovenci drugega škofa. On, dr. Tavčar, upa, da bo pod novim škofom narodno-napredna drnolja zopet cvetje poglala. Uboğa stranka, ki je tako od škofov odvisna! Dr. Tavčar in njegova stranka imata vedno kak izgovor in kako upanje. Seveda vsak izgovor in vsako upanje je za liberalce dobro, tudi če je pes na repu prinese.

Pustimo liberalce! Zdaj, ko je tudi v ogromni večini občin S. L. S. na krmlu, se začneja doba pozitivnega in blagonosnega dela. V sporazumu z deželnim odborom in hrvaško-slovenskim klubom se odpirajo našim občinam nove perspektive. Treba je povzdigniti naše gospodarstvo — hajd veselo na delo!

Državni zbor.

Dunaj, 6. decembra.

Začasni proračun.

Proračunski odsek je sinoči rešil začasni proračun, s katerim dobi vlada

pooblastilo, da sme do konca jul. 1912 pobirati davke in z novimposojilom pokriti razne izdatke, za katere nima pokritja iz rednih dohodkov. Skoraj tri tedne so v odseku trajale jako živahne in včasih burne razprave. Vlada sicer nima nobene gotove večine, in vendar se je zgodilo, da je vlada dobila 43 milijonov več kredita, nego ga je sama zahtevala. Razne stranke so kar tekmovali z višjimi zahtevami za svoje volilce. Marsikateri poslanec si pač misli, če že moramo »pumpati«, pa dodajmo še nekaj milijonov — za nami naj pride povodenj. Pripomnim pa, da so nekateri višji izdatki potrebni in utemeljeni, n. pr. 20 milijonov za telefon in ravno toliko za železniške vozeve.

Glasovanje včeraj popoldne o raznih dodatnih in preminjevalnih predlogih je trajalo tri ure. Dvorana je bila polna poslancev, ki so z raznimi opazkami in dovtipi spremljevali glasovanja. Značilno je, da so se našli v večini Poljaki, Nemci in šest zastopnikov enotnega češkega kluba. Ta večina je znašala v odseku 29 glasov, opozicija 20. Proti provizoriju so glasovali vsi trije člani slovensko-hrvaškega kluba, dr. Dulibič, dr. Korošec in dr. Šusteršič, Italijani, Rusini, socialni demokratje, češki radikalec Choc, realist Masaryk, izmed nemških poslancev Friedmann in Malik. — Dalmatinski poslanec dr. Čingrija se je odtegnil glasovanjem, kedar je bilo treba pokazati opozicijsko stališče. Pri tej priliki so mogli češki poslanci izrabiti svojo moč, ako je resen njihov odpor proti pravosodnemu ministru dr. Hohenburgerju. Pokazali pa so, da zatisnejo desno oko in pest, ako jim vlada nasuje v levico. To je politika! Jan Kolař bi danes drugače pisal o slovenski solidarnosti.

Poslanec dr. Korošec je v svojem govoru opozarjal na zadnje dogodke, ki so za našo notranjo in vnanjo politiko največjega pomena. Moral je odstopiti načelnik generalnega štaba, ker je hotel zavarovati jugozapadno mejo. Italija ima proti Franciji skoraj odprto mejo, proti »zaveznici« pa je na severovzhodni meji zbrala pet vojnih korov. Avstrija pa gotovo nima poželjenja po italijanskih pokrajinah, zato je zveza z Italijo piškavga oreha vredna. Ako Italija dokonča vojsko v Tripolisu, polasiti se bode hotela Albanije. Nato govornik našteva gospodarske potrebe in zahteve za Spodnjo Štajersko.

Dr. Šusteršič predlaga štirimesečni provizorij. Ta predlog je bil odklonjen z 29 glasovi proti 20 in dovojen provizorij do konca junija. Sprejet je bil tudi predlog poročevalca dr. Steinwenderja, da se za prvo polovico prihodnjega leta dovoli podonavski parobrodni družbi 600.000 K in južnoameriški parobrodni družbi 800 tisoč kron podpore.

Obveljal je tudi predlog, da sme vlada najeti posojilo za železniške potrebe 129.200.000 in za telefon 20 milijonov.

Dr. Korošec predlaga 3 milijone državne podpore za kmečko prebivalstvo vsled slabe letine. Ta predlog je obveljal s 30 glasovi proti 8. Drugi Korošev predlog, naj vlada dovoli 12 milijonov za povzdigo živinoreje, je odsek odklonil z 22 glasovi proti 20. Odločno moramo grajati socialne demokrate, ki so glasovali proti temu predlogu, dasi vedno kriče o draginji mesa.

V § 10. predlaga vlada, da se zakon glede žganjarine podaljša za eno leto in deželam odkazejo državni prispevki. Socialni demokrat Seitz predlaga, da vlada še posebej razdeli deželam po številu učiteljstva 20 milijonov za zboljšanje učiteljskih plač. Ta predlog je bil odklonjen s 36 glasovi proti 9.

Enako sta med razpravo predlagala nemška poslanca Pacher in Waldner. Tudi ta predlog je bil odklonjen, ker so proti glasovale vse vladne stranke. Sprejet je bil predlog, da vlada dovoli kmečkim in zadružnim žganjarnam več davka proste kuhe.

Dr. Šusteršič, dr. Korošec in drugi so predloge, ki v odseku niso obveljali, naznanili kot predloge manjšine, o katerih se bode zopet govorilo in glasovalo v zbornici.

Italijanska fakulteta.

Danes popoldne je proračunski odsek pričel razpravo o italijanski pravni fakulteti. Na dolgo in široko je znani dr. Erler govoril proti ustanovitvi italijanske fakultete. Ko sta govorila še dr. Conci in Pittoni, predlaga poslanec Wolf konec seje. Ker je bilo navzočih samo 24 članov, je moral predsednik zaključiti sejo. Sedaj so Nemci dokazali Italijanom svojo hvaležnost za večletno tlako. Italijani so seveda jako razburjeni. Prav se jim godi, ker so slepi in gluhi.

Zbornica

je že ob treh končala sejo; na dnevnem redu so manjše vladne predloge. Jutri se prične proračunska razprava.

LISTEK.

Veliki poizkus.

Spisal A. Conan Doyle. Iz angleščine prevel J. M. (Dalje.)

Minulo je 5, 10, 15 in še 15 minut, medtem ko sta profesor in njegov učenec nepremično sedela na odru. Cel čas ni bilo med zbranimi učenjaki slišati niti enega glasu; vsako oko je bilo napeto uprto na onadva blede obraza in iskalo prvih znamenj vračajoče se zavesti. Skoro cela ura je pretekla, predno so bili potrpežljivi opazovalci poplačani za svoj trud. Rahlja rdečica se je prikazala na licu profesorja Baumgartna. Duša se je zopet vračala v svoje zemeljsko domovanje. Naenkrat je razprostrl svoji dolgi suhi roki, kakor človek, ki se vzbuja iz spanja, si drgnil svoje oči, vstal s stola in zrl okoli sebe kakor da bi se skoro ne mogel spominjati, kje da se je nahajal. »Kje se pa nahajam in kaj se je zgodilo, grom in strela? Oh, da, sedaj se spominjam. Eden teh brezmiselnih mezmernih poizkusov. To pot nima nobenega uspeha, kajti ne spominjam se prav ničesar, odkar sem postal nezavesten. Torej je bila vaša dolga pot zastoj, moji učeni prijatelji, doživeli

pa ste imenitno šalo;« pri teh besedah se je začel kraljevi profesor fiziologije na ves glas krohotali in na prav nedostojen način udarjati po svojih stegnih. Poslušalci so bili vsled nepristojnega vedenja tako razljučeni, da bi bil nastal precejšen nered, ako ne bi na razumni način posegel vmes mladi Fric Hartman, ki se je ravno zavedel iz svoje letargije. Stopil je na rob odra in prosil navzoče odpuščanja zaradi obnašanja svojega tovariša. »Zelo žal mi je, da moram reči,« je dejal, »da je prav razposajen dečko, akoravno je bil v začetku tega poizkusa tako resen videti. Še vedno trpi vsled mezmerične reakcije in zato skoro ni odgovoren za svoje besede. Kar se tiče poizkusa samega, mislim, da se ni ponesrečil. Zelo mogoče je, da sta najina duha občevala v prostoru tekom tega časa; na nesrečo pa je naš nerodni telesni spomin ločen od našega duha in radi tega se ne moreva spomniti, kar se je zgodilo. Svoje moči bodem sedaj vporabil, da najdem kako pot, da se bodo mogli duhovi spomniti onega, kar se jim je pripetilo v njihovem prostem stanju, in jaz se zanesem, da bodem potem, kadar se mi to posreči, imel čast videti vas zopet v tej dvorani ter vam z demonstracijo pokazati vspeh.« Ta navor, ki je prišel iz ust tako mladega dijaka, je vzbudil med poslušalci veliko začudenje, in nekateri so se že skoro

čutili žaljene, češ da si pripisuje nekoliko preveč važnosti. Večina pa je videla v njem mnogo obetajočega mladeniča, in ko so zapuščali dvorano so delali mnogobrojne primere med njegovim dostojnim obnašanjem in lahkomišljenostjo profesorja, ki se je med gori omenjenimi opazkami presrečno smejal v kotu ter ni bil niti najmanj osramočen vsled ponesrečenega poizkusa.

Akoravno so se nahajali vsi ti učeni močje v dvorani pod vtisom, da niso videli nič znamenitega, se je vseeno pred njihovimi očmi zgodila ena najbolj čudovitih stvari v celi zgodovini sveta. Profesor Baumgarten je imel v toliko prav v svoji teoriji, da sta bila njegov duh in duh njegovega učenca nekoliko časa odstopna iz njihovih teles. Tu pa se je zgodila neka čudna in nepričakovana komplikacija. Pri njihovem povratku v telesa je duh Hartmana zlezal v telo Baumgartenovo, duh Baumgartenov pa je zavzel svoje bivališče v telesu Frica Hartmanna. Od tod razposajene besede, ki so prihajale preko ustnice resnega profesorja in od tod tudi tehtne besede in resne opombe, ki so prihajale iz ust lahkomišelnega dijaka. Nezaslišani dogodek je bil to, vendar nikdo ni vedel o njem, najmanj pa ona dva, kojih se je najbolj tikal.

Ko je profesorjevo telo naenkrat začutilo neko veliko sušo okoli zadnjega dela grla, jo je udaril na ulico še

vedno hihitajoč se sam pri sebi radi izida poizkusa, kajti Fricova duša v njem je bila vsa iz sebe vzpričo misli na nevesto, ki si jo je na tako lahek način pridobil. Njegova prva misel je bila, da bi šel k njej na dom, pri naslednjih mislih pa je prišel do zaključka, da bi bilo najboljšje izostati toliko časa, dokler ne bi profesor obvestil madame Baumgartner o pogodbi, ki jo je sklenil. Radi tega se je obrnil v krčmo, kjer je bilo priljubljeno zavetišče bolj divjih dijakov in je pohitel, divje vihteč svojo palčico po zraku, naravnost v majhno sobo, kjer so sedeli Spiegler in Müller in pol tucata drugih veselih tovarišev.

»Ha! Ha! Fantje!« je vpil. »Vedel sem, da vas dobim tukaj. Izpijte, vsi, kolikor vas je in naročite si, kar si želite, kajti danes plačam jaz.«

Ako bi bil zeleni mož, ki je naslikan na napisni tabli nad vrati te dobro znane gostilne naenkrat sam vstopil v sobo ter poklical steklenico vina, bi bili dijaki komaj bolj začudeno gledali, kakor so vspricho nepričakovane vstopa svojega spoštovanega profesorja. Tako zelo so bili iznenadeni, da so ga eno ali dve minuti v največjem presenečenju debelo gledali, ne da bi mogli se odzvati njegovemu prisrčnemu povabilu.

(Dalje.)

Slovenske tiskovine.

Dr. Verstovšek je danes vložil interpelacijo na pravosodnega ministra, zakaj okrajna sodnija v Slov. Gradcu ne pošilja župnim uradom slovenskih ali vsaj dvojezičnih tiskovin. Poslanec Mandić je predlagal ustanovitev poštnega urada v Marezi-gah.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Boj za Ainzaro.

Iz Tripolisa se poroča, da je bil boj za Ainzaro zelo krvav. Bojišče je zelo žalostno izgledalo. Tako Turki kakor Lahi so izgubili veliko ljudi. Turki so streljali iz velikih topov. Turške kroglice so dobro zadevale. Prvi je udril v Ainzaro tretji bataljon laškega 84. pešpolka, ki mu je poveljeval polkovnik Canonico, sledila sta mu dva bataljona 82. pešpolka. Padlo je veliko vojakov in častnikov. Utrdbe so osvojili Lahi z navalom. Turki so bežali proti jugu. Ainzaro je osvojila brigada Rainaldi. Dne 5. t. m. ponoči je bilo pri Ainzari mirno. Ker se je naznanilo, da stoji kakih 7 km daleč od Ainzare 2000 do 3000 sovražnikov, je prodirala proti sovražniku ena divizija, ki jo je podpirala ena brigada. Sovražnik pa ni počakal napada, marveč je bežal in pustil veliko municije, žita in vojnega materiala. — Nadalje se iz Rima uradno poroča: Naša kavalarija se je odposlala proti Bej Tobrasu in Bej el Burku, da zasleduje sovražnika. — Laški listi so seveda zelo veseli, ker so Lahi enkrat zmagali, dasi morajo sami priznavati, da sovražnik še ni uničen. Priporočajo, naj nastopi laško brodovje in prisili Turke k miru.

Kljub laški zmagi pri Ainzari pa odrine te dni zopet 10.000 laških vojakov v Tripolis. Pripravljenih je osem parnikov, s katerimi prepeljejo tri pešpolke, dva artiljerijska polka in 700 konjenikov v Tripolis. Iz Brindizija so pa odposlali zopet dva aeroplana v Tripolis.

Dardanelsko vprašanje in pritisk na Turčijo, da sklene mir.

Iz Carigrada se poroča, da zahteva Rusija, naj se dovoli skozi Dardanele prost prevoz ruskim vojnim ladjam. — »Jeni Gazetta« piše, da nepričakovani ruski predlog lahko izpremeni sedanji politični položaj. List beleži, da koncentrirala Rusija svojo armado pri Karasu in izjavlja, da ni turške vlade, ki bi mogla sprejeti ruski predlog, vsled katerega bi postala Turčija država pod protektoratom Rusije. Iz Carigrada se pa poroča, da je zahteval ruski poslanik v Carigradu, Čarikov, da bi polaganje min v Dardanelih škodovalo ruski trgovini in da naj zato Turčija kmalu reši spor. Veliki vezir je pa izjavil, da mora turška vlada braniti svoje pravice z orožjem, dokler Italija ne preklicne aneksije ali pa da se prične pogajati s Turčijo o turški suvereniteti. Iz Carigrada se nadalje poroča, da se velevlasti pogajajo glede na ruski predlog, da postanejo Dardanele in bosnjska morska ožina enake Sueskemu prekopu. Velevlasti se jako hitro pogajajo. Francija je že načelno pritrdila, ostale velevlasti so pa baje zahtevale, da naj se reši tudi makedonsko vprašanje. Končno je poročal turški poslanik v Londonu, da je izrazil an-

gleški poslanik v Rimu željo angleške vlade, da se kmalu konča vojska v Tripolisu in da namerava Anglija z vsemi sredstvi omejiti akcijo brodovja.

KITAJSKA REVOLUCIJA.

Iz Pekina se poroča, da se je glasila Mongolska za neodvisno. Odpuščenih je bilo veliko kitajskih uradnikov. Pekinska poslaništva poročajo, da je Kitajska bankerotna. Trgovina in industrija propadeta. V notranji deželi vlada popolna anarhija. Grajaajo, ker kitajski vojaki ne dobivajo plače in zato prestopajo k roparjem. V Pekin dohajajo vedno ojačenja poslaniških straž. V Pekinu je že zdaj do 2000 inozemskih vojakov. Pariški »Echo de Paris« poroča iz zanesljivega vira, da sta sklenili Japonska in Kitajska tajno pogodbo, po kateri si pridržita pravico, da sta pri vseh kitajskih posojilih udeleženi s 60 odstotki. Ta pogodba je naperjena proti Ameriki, kjer so računali, da se Amerika z veliko svoto udeleži kitajskega posojila. Iz Pekina se poroča, da je odstopil princ regent in da zdaj vlada cesarjeva vdova in cesar. — »Morningpost« poroča iz Šangaja: Delegati 14 provinc so se izjavili za začasno vojaško vlado, ki imej svoj sedež v Nankinu. Iz glavnega taborišča pri Vučanu se poroča, da vstahi prodirajo in da nameravajo prekiniti železniški promet med Pekinom in Hankavom.

KULTURNI BOJ V ITALIJI.

Iz Rima poročajo: Ni dolgo od tega, kar je izdal državni svet odlok, v katerem je odbil pritožbo beneškega župana in izjavil, da nimajo občine nikake pravice, da bi v ljudskih šolah veronauk upeljale. Dne 3. decembra pa je izdal naučni minister Credaro neko okrožnico, ki splošno določa nov učni red za ljudske šole v Italiji. Okrožnica ne omeni o veronauku nobene besede in učne ure so tako razdeljene, da je veronauk kot šolski predmet izključen. Potemtakem je s to naredbo veronauk, ki se je po nekaterih šolah še kot šolski predmet učil, sedaj iz šol izbačen.

NEMŠKI DRŽAVNI ZBOR.

V torek popoldne je končal nemški državni zbor svoje zadnje zasedanje, nakar je bil razpuščen. Prihodnje državnozbornske volitve se bodo vršile dne 12. januarja. Socialni demokrati in liberalci so za volitve sklenili zvezo, da se bodo eden drugega podpirali. Kljub temu je upati, da se bodo nemški katoliški in konservativni Nemci dobro držali.

Dnevne novice.

+ V naročju vlade. Veliko je večeraj »Slovenski Narod« naklepetal o vstopu Čehov z dr. Ravniharjem v vladno večino, a ni niti lastnih somišljenikov prepričal. Zakaj današnje »Jutro« piše o tej stvari sledeče: »Proti justičnemu ministru dr. Hochenburgerju je nastopila vsa slovenska napredna javnost, ki je smatrala njegov odgovor na interpelacijo dr. Ravnikarja povodom Elsnerjevih jezikovnih fermanov za provokacijo vsega slovenskega naroda. Sedaj pa »Slovenski Narod« opravičuje vstop poslanca dr. Ravnikarja kot člana mla-

doškega kluba v vladno večino, torej v parlamentarno večino, ki bo podpirala vlado, katere član je tudi dr. Hochenburger. Kje je tu doslednost, kaj naj poreče občinstvo v bodoče na vse ogorčenje listov, ki tako kmalu in lahko prenehajo biti ogorčeni in zagovarjajo danes ono, kar so pobijali včeraj. Tako se ljudstvo politično ne vzgaja, temveč demoralizira. Tako politiko smatrajo voditelji narodno-napredne stranke morda za dobro, ali motijo se, ker od take politike nikdar in nikjer ni bilo nič dobrega. — Pred par dnevi je pisal »Slov. Narod«, da enotni češki klub ne bo paktiral z vladno, kar je imelo pomeniti, da bo predpogoj za vstop enotnega češkega kluba v vladno večino odstop justičnega ministra dr. Hochenburgerja. No, sedaj se enotni češki klub že nahaja v vladni večini, dr. Hochenburger je pa še vedno justični minister! Kaj to pomeni? Ne, koraka dr. Ravniharja ne razumemo in ga ne moremo odobravati. — In »Zarja«, glasilo socialne demokracije, ki je glasovala za dr. Ravniharja, pravi: »Zdaj je dr. Ravnihar srečno v vladnem zavetju in »Slovenski Narod« mu daje svoj blagoslov. Mladočehi so razvili husitski prapor, zasvirali »hrom a peklo«, pa junaško odkorakali — v Stürgkhov tabor. In dr. Ravnihar je hrabro odkorakal z njimi. Brez vseh drobtin dajejo svoj ščit in meč na razpolago Stürgkhovi vladni in dovolj jim je že Gautscheva teoretična beseda, da »se brez Čehov ne more vladati«, in pa imenovanje dveh čeških ministrov. »Leta nerodna« so mladočehi preživeli in zdaj hočejo kaj imeti od svoje politike. Stürgkh pa potrebuje večino in zato pozdravlja z veseljem vsako pomožno četo, ki se pridružuje tako dober kup njegovi armadi. Ali česa ima dr. Ravnihar iskati v tej večini? Čehi so dobili dva ministra, in dr. Kramář, častihlepní Kramář, že ve, kaj pričakuje od teh pogajanj. Ali dr. Ravnihar? Ta je razpel jadra in če bo treba, bo tudi veslal, kakor mu bodo ukazovali, ali njegova barčica pojde tja, kamor jo bo vodil Kramář. Zakaj krmila nima dr. Ravnihar v rokah. Torej vse se izpolnjuje tako, kakor je »Slovenec« že precej časa sem napovedal. Na »Jutrova« izvajanja imamo le pripomniti, da smo mi takoj, ko so mladočehi vložili interpelacijo zaradi Elsnerja, rekli, da je to navadna komedija. Takrat nam »Jutrovci« niso hoteli verjeti, danes pa povedo sami približno isto. — »Zarja« pa se čudimo, da pravi, da so Mladočehi »brez vsakih drobtin« v vladni tabor uskočili. Saj ni res! Vlada jim je zato vendar obljubila par sto milijonov za njihove volitve! — Kar se pa tiče včerajšnjega »Narodovega« sramežljivega opravičevanja dr. Ravniharjevega vstopa v večino Stürgkh-Hochenburgerjeve vlade, skoro ni vredno, da bi o tem izgubljali besede. Zakaj »Sl. Narod« operira le s praznimi obljubami. Pravi namreč: »Češki klub je z vsprejemom dr. Ravniharja sprejel obveznosti in dolžnosti napram nam Slovincem, napram Ljubljani in naši napredni slovenski javnosti posebej, ki so za nas neprecenljive važnosti.« — Katere so pa ti ste obveznosti? Naj jih liberalci povedo, če res obstojajo! Mi smo trdno

prepričani, da se niso Mladočehi npram dr. Ravniharju prav nič obvezali. Sicer pa, kaj je z dr. Hochenburgerjem? »Slovenska napredna javnost« je vendar zahtevala, da mora Hochenburger odstopiti, sicer dr. Ravnihar ne sme v vladno večino. Hochenburger ostane in dr. Kramář ni do danes stavil Stürgkhu zahteve, da ga odslovi. Ljubljana! Ta od Mladočehov ne niti enega ficka dobila, pač pa bodi Mladočehi z veseljem pobasali milijon za svojo deželo. To pa radi verjamemo da bodo Mladočehi »napredni javnosti posebej« kaj izprosili, seveda ne »javnosti«, ampak par ljudem od žlahi da bodo prišli na mastna mesta. Pa tega najbrže ne bo bogvekaj.

+ Italija se pripravlja na vojsko

Avstrijo, to je jasno. Naj navedemo konkretna fakta: 1) Dodanes ni italijanska vlada mogla dementirati, da imela za časa nekisijske krize pripravljene pozivnice za rezerviste; 2) Italij vzdržuje na meji proti nam 4 armade zbere proti 2 našim; 3) Ekspedicijo Tripolisa je začela Italija s tem, da ojačila svoje zbere na severni meji vsled česar je bila Avstrija prisiljena izvršiti na Tirolskem velike izpremembe in dislokacije. Torej je začela Italija in ne mi. 4) Danes se pa poroča, da italijansko vojno ministrstvo zbere o južnotirolski meji tako koncentrirala da so naravnost za vojsko pripravljene 5) Laški kralj je te dni osebno inšpiciral utrdbe ob naši meji; 6) V Tripolisu se Lahi naravnost izizvajajo vedejo na sproti avstrijskim vojnim poročevalcem in kadar grede čete mimo avstrijskega konzulata, se čujejo vzkliki »Abasso Austria!«; 7) »Corriere della Sera«, ki je zlasti v vojaških rečeh izborni informiran in ni nikak iridentonski list, je te dni sledeče razkril: Italija je mobilizirala vsegaskupaj 385.000 vojakov. Od tega je okoli 60.000 mož v Tripolisu, 25.000 pa jih je še za Tripolisi namenjenih. Ostane 300.000 mož, to pa je 60.000 več, kakor je navadno mirno stanje! Čemu to? 8) Laška javnost zahteva vojsko z Avstrijo. Uspeh v Tripolisu so Italijane naravnost elektrizirali, laški častniki ne govore o ničemer drugem kakor o »obračunu« Avstrijo; 9) Napad laškega brodovja na Albanijo je pokazal, kako bi Lahi naši državi prizadeli najhujši udar, to je, da zapro Jadransko morje. Na strani Otranto, na drugi Valona in Preveze, to se pravi, da hočejo Lahi in Adrije in Jonskega morja napraviti »mare nostrum«. — Kaj je spričo tega storil bivši šef generalnega štaba Conrad pl. Hötzen dorff? To, kar je bila njegova dolžnost. Šef generalnega štaba se sicer nima direktno v zunanjo politiko vtikovati, ima pa dolžnost, da zunanje dogodke zasleduje in temu primerno vojnemu ministru nasvetuje, kar je za vsak slučaj glede armade potrebno. Res je pa nasprotno, da se je grof Aehrenthal v vojne zadeve vtikal in je n. pr. vojnemu ministru pl. Aulfenbergu zameril, ker je šel spričo koncentracij laških čet na naši meji inšpicirat južnotirolske garnizije. — In prestolonaslednik? Temu je cesar, vrhovni vodja armade, izročil vojaške zadeve tako, da je prestolonaslednik pri cesarju prvi vojaški svetov. Zato je tudi prestolonaslednikova dol-

Ena nuč u Iblan.

Fronca sem šou spremit na kuludvor; no Fronca iz Škofje Loke, ke se je tou ub pol sedmeh zvečer udepelat u Škofja Loka. Ub peteh pupoune sva kar u en sap letela na kuludvor, »de b ja na zamudla ulaka«, je reku Fronc in prpihala sva gor ket kašn domfar. Sevede sva pršla prezgudi, ampak zmeri je bulš pridet na kuludvor mal preh, kokr pa pol za ulakam letet.

Ke naj je purtir putulažu, de je še dost časa in de greva lohka še kam na enga pu litra, sva res stupila še dol h Tišlari, de pr pijač sluvu uzameva. Al, ke je bla ura šest, Fronc že ni mou nubenga ubstanka več u štari; kar naprej

je tišu in naprej, dokler nisva spet stala na kuludvore.

»No, zdej greste pa že lohka u ulak,« nama je reku purtir, ke naj je spet zagledu, »Gurenje že stuji uzuni prpraulen.«

»Pa pejva no; te um pa spremu še du ulaka! Kua pa tist zeksar, ke kušta, če se gre mašina ugledat,« sem reku jest, vrgu zeksar u tista ta železna kišta in vn je puskoču en košček popndeklna, iz kermo sm šou lohka skus veža na peron, kokr prauja.

Ke sma stupila vn, je stal že več ulaku u berajštaft na šinah, zatu sm reku Fronce, de je ta nar bulš, če zleze precu u vagon, de se u luštn prostor zbrau. Pa Fronca ni blu za spraut u vagon.

»Na grem, pa na grem!« je reku in se začeu kujat.

»Za kua b na šou! Preh k s notr, preh uš brez skrbi!«

»Ja, mišleš, de sm naumen; de se udpelem u Zalug, kokr prefesari, namest u Škofja Loka? Nagrem preh notr; de vidm na kera plat ja u zavju,« se je branu Fronc in čakala sva, de vidva, na kera plat u ulak pelu.

Ke tku en čas stujeva, kar naenkat zapiska ulak in ja udrine ke preke šisk.

»Ala, Fronc; ta u že ta praut! Zdej pa kar hitr not!« pudrezu sm Fronca in Fronc je skoču, kokr de bi ga iz šivanka zbodu u stegn, pa ulak je biu že Buh ve ki in tku je Fronc ustou lepu

iz mana u Iblan, ulak je pa pihiu preke Škofi Lok.

Franc je ratu zavle tega mal naktaken, al ke se je zmislju, de je use glih bulš ustau u Iblan, kokr se pa pelat preke Zalug, kokr sa se prefesari, se je putulažu in sklenila sva, de uva mal pu Iblan pukrokala in pučakala jutrnega ulaka. U Iblan sa tku nuči bl na ta kratka. »Če pride člouk u dobra vola in se mal puraufa, mine nuč tku, kokr de b pihiu,« je reku Fronc in zavila sva ja preke »Fajmeštre«, kar naraunast med leberalne mudrijane in pismauke.

»Tlela lohka kej prefeterava,« sm reku jest, »ke tle sa tku kunštn lde skp, de te ena nuč več u glava utepeja in ubijeja, kokr kašn prefesar ceu let.«

»Bene,« je prtrdu Fronc, ke ja je rad sm pa ke mal pu lašk urezu in usedla sva se na en konc mize u kot in naručila en liter pufoska, tistga ke ga pijeja naš leterati, de sa pol bl na auf, in de jm štofa na zmanka.

Nisva pa sedela še pet menut, ke me že eden ud pismauku nahrul ud ta druge mize: »Kua pa zjaš zmeri sm? A te koža srbí?«

»Eh, kaj me u koža srbela? Jest sam gledam, če um kašnga pamtna čluveka najdu med vam!« Zafrknu sm ga jest in tekat je biu že vogn u streh in začel sma s eden drugmu mudrost u glava utepat, de se je kar kadil. Med tem pa, ke sma s mi tku ke pa sm talal prmerne percjone, je lepu buteku čas, de nism skori zamerku, kdaj je začel pr flečkajnarjeh dan zgunit.

»Fronc, zdej u pa treba mislt na udhod!« upounu sm Fronca, ke je glih enmu ušesa naviju in butegnu sm gavn iz rumla.

»Pa pejva!« udguvoru je Fronc »Neki sva pa le prefeterala,« je reku zaduvoln, »saj nisva nuči teb nč men nč zastojn ofrala.«

In mahnila sva ja zadi za hrblan Prešernuve muce gor pu Prešernu ulake preke pošt.

»Kua pa leži tamla tistla kp pred pošta na štengah,« pucuku me je Fronc in m začeu kazat en črn kupček. »Gviš, je tistla kupček padu kašnmo furmanu, ke je gnju pelu pu noč skuz mest, a vuza dol, pa ga je pustu, namest de b pučedu za saba. Kua uja nek lde rekli zjutri, če u tula tlela ubležal, če na u nubedn preč puspravu.«

»Kar pestima tu; kua nas pa bri ga, če je cela Iblana pugnijena, se nisva midva udguvorna za čednast.«

»Pust no, jest grem pa le bliži pu gledat, kua je! Men se prou zdi, de se je neki premeknil. Pa neki belga je tan zraven.« In kar iz rok se m je spulu u šou previdn preke štengam.

»Oho, Pepe, pejd no sm! Men s zdi, de je neki čluvek pudobnga tlela, in začeu je Fronc iz nugo bezat u tiskupček.

»Pust me no pr gmah,« zarežala j ena štimca tam ud šteng sm in »Houhou-hou«, razlegal se je naukul. »Člou, še tle na cest nima gmaha, de b mejhu soje misl skup zbrau, de b pol napisu.

znost se za armado brigati. Vsled tega so vsi razlogi, ki jih dr. Adler in tovariši v svoji interpelaciji na vlado navajajo, ničevni. Prestolonaslednik in bivši šef generalnega štaba ne nasledujeta nobene agresivne politike proti Italiji, ampak hočeta le, da je naša armada za napad, ki ga Italija očito namerava, pripravljena. Socialni demokraci vedoma in hotoma lažejo, ako podtikajo merodajnim krogom agresivne namene proti Italiji. Mi ne moremo niti enega kvadratnega metra laške zemlje, ker nam ne more nič koristiti, pač pa hočejo Lahi Južne Tirole, Primorje in Dalmacijo. Jugoslovani smo pa v svojem življenjskem interesu dolžni, da državo opozarjamo, naj svojo mejo zavaruje in se zadostno oboroži, da nas Italija ne preseneti z napadom kakor je Turčijo. Zavarovana je le južnotirolska in koroška ter majhen košček goriške meje, meje proti Furlaniji, Trstu, istrsko in dalmatinsko obrežje pa je sovražniku na streljanje odprto. Slučajni napada bo naše dežele Lah preplaval in mi bomo največ trpeli. Kaj pa bi bilo v slučaju, da Lah zmaga, z Jugoslovani, to si lahko najbolj preprosto človek predstavlja. **Zato so vsi Jugoslovani razun par anarhističnih nadsodrugov in srbofilov od Maribora do Kotora in od Ziljske doline do Srebrne enega d'ha in ene misli, da se moramo zoper laške namere zavarovati ter zato toplo pozdravljamo namero poslanecov dr. Šusteršiča in dr. Korošca, ki hočeta v budgetni debati vlado na to dolžnost opozoriti. In čisto odkrito: Jugoslovani se povsem strinjajo s prestolonaslednikom, svojim bodočim cesarjem! Na tem tudi dr. Adlerjevo gobeždanje ne bo nič izpremenilo.**

+ **Naši Lah** so res usmiljenja vredni. Ko so jih Nemci potrebovali, so jim obljubili fakulteto in zavaljo te prazne obljube so Italijani glasovali za vse tri Bienertrove vlade in za Gautschevo. Zdaj pa, ko je Stürgkh pritegnil k sebi Čeha, so Nemci Lahe pustili definitivno na cedilu in zastopnik nemškonacionalne zveze je v budgetnem odseku izjavil, da so Nemci tudi zato zoper fakulteto, ker se Italija zadnje čase proti naši državi vedno bolj sumljivo vede. Da si upajo Nemci danes Italijane tako naravnost provokatorično in žaljivo odbiti, to je dokaz, **kako so Nemci večinskih Čehov sigurni.** Zveza Stürgkh-Hochenburger-Kramar se sveti v vedno lepši luči. Italijani pa so lahko uvideli, kako naravnost brezglavo politiko so dozdaj uganjali. Če bi bili Italijani pametni, bi v Primorju opustili svojo Slovanom sovražno politiko in se irendentizmu odpovedali, pa bi bili danes vse kaj boljše postlani, kakor so. Škoda, da morajo zaradi par laških nacionalnih butcev iz Trsta in Istre trpeti tudi pošteni laški Tirolci, ki so boljše usode vredni.

+ **Uradniki** imajo zdaj priliko, da si veliko ljubezen liberalcev in socialnih demokratov do njihovega stanu natančno ogledajo. Te stranke so namreč v odseku za državne uslužbence spravile v vladno predlogo take stvari, ki jih ne more nobena urejena država sprejeti, ako hoče sploh še država biti. »Zarja« se danes zavoljotega na nas togoti, čes, da hočemo, da bi bili uradniki od oblasti »suženjsko« odvisni. To pa ni res. Liberalci in socialni demokraci so n. pr. uveljavili predlog, naj se do-

»Lej, lej; tu more bit pa gvišn spet kašn pismauk, ke na najde dam. Oho, če se na motm, s ti Amba,« sm reku in stopu bliži.

»Pena z luč! Amba gor, Amba dol! A s spet ti pred mojm učmi, ke te tku tešku videm, ket tala moj čukek soj rep! Pa gmah m dej saj tlela; u našm uredništu nas tku ceu dan prefesjuništi, kelnarce in druh tak nabodijtreba motja, de na more člouk nč pametnega mislt, še mn pa pisat;« začeu se je Amba jezet name in natepavat naprej bučuve peške, ke jh za frustek jé ta narrajš, kokr m je pravu soj čas Kači pastir, de tku pr leuš štíme ustane.

»Nč se na jez, Amba; sej te nisva nalašč mutila. Mislla sva, de je kašn furman, ke je pelu pu noč gnuj skus mest, tlela z vuza dol kej stresu, pa sva pršla pugledat, de b pučedla, predn začneja lde hodet.«

»No, Buh loni za tak puklement! Mene h kupe gnuja prglihavat! No, pa zame m že ni tulk, ampak za tega la mojga čukčka se m fržmaga, ke je bl brihtn in preudarn, kokr usi ta druh u našmo uredništvu, in ma tak nus, de use zavoha, ta nar preh pa kašna klubasa. Še sam Toplihar m je fouš mojga kužata, ke se vnder na kuške neki zastop, pa ga tku nazaj zapustaulaš. Le pučak, Pepe, se t uva že spet u »Jutre« za ta puklement zahvalila, kokr zaslužeš,« zažugu m je Amba, kužek negau je pa u bodl ugriznu

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

voli penzija tudi takim ženskim osebam, ki vodijo uradnikom, kateri so od svojih žen ločeni, gospodinjstvo. Zakonska žena naj torej strada, priležnica pa penzijon vleče! Zelo demokratično! Nadalje so spravili skozi določbo, da naj se osnujejo posebne komisije, sestoječe iz samih uradnikov, ki naj nadzirajo vladne naredbe glede uradništva, kar pomeni približno toliko kakor da uslužbenec postane gospodar. Kakšna zmešnjava bi pri tem nastala, je očitno. Disciplinarnost postane potem prazen pojem, uprava bi sploh ne mogla redno funkcionirati in uradniki bi se sami med seboj prepirali. Tudi zahteve glede disciplinarnega postopanja in prestavljanja mejijo naravnost na anarhizem. **Ljudstvo pa preveč žrtvuje za uradništvo, da bi moglo kaj takega trpeti!** Mi hočemo dobro plačane uradnike, hočemo moderen službeni red, hočemo pa tudi redno in dobro upravo, katere neobhoden pogoj je primerna disciplina. Uradnik imej pravice, pa tudi stroge dolžnosti, za to je tukaj! Razmerje uradnika do države se od onega, ki je med delavcem in delodajalcem, nekoliko razlikuje, ker vsebuje posebno zvestobo. Kdor stavlja take gorostasne zahteve kakor večinske stranke v družbi s socialnimi demokrati v odseku, ta fakičnega izboljšanja uradniškega položaja noče, ker taka pragmatika, kakor jo ti demagogi zahtevajo, ne more biti sankcionirana! Saj niso še vsi ljudje v Avstriji na glavo padli! In mi vemo tudi, da velik del uradništva tako demagogijo odločno obsoja.

+ **Izid občinskih volitev na Jesenicah** je za S. L. S. naravnost presenetljiv. S. L. S. je zmagala na celi črti. Združene nasprotnne stranke so spravile v odbor samo enega. V prvem razredu je dobila naša lista od 69 — 123 glasov od oddanih 142 glasov, dočim je dobil eden nasprotnikov, ki so ga volile vse nasprotnne stranke, 69 glasov in je torej izvoljen, drugi nasprotniki, ki sploh pridejo v poštev, so dobili od 15 — 64 glasov. V drugem razredu so dobili naši kandidati od 171 — 193 glasov, nasprotniki od vseh strank od 52 — 121 glasov. Tretji razred, katerega so hoteli na vsak način izvojevati socijci in so jih podpirali vsi liberalci, pa nas je naravnost razočaral; naši kandidati, ki jih ni nihče od nasprotnikov podpiral, imajo 526 — 679 glasov, vse nasprotnne stranke so pa dale socijem le 312 do 328 glasov. V vseh štirih podobčinah pa nasprotniki niti v poštev ne pridejo. Tako si je S. L. S. prisvojila 30 odbornikov, enega pa imajo nasprotniki. Tako so Jesenice v ogromni večini v taboru S. L. S.

+ **Občinske volitve v Blagovici in Št. Ožboltu.** Iz Blagovice se nam piše: Včeraj, t. j. 6. decembra so se vršile pri nas občinske volitve za Blagovico in Št. Ožbolt. Izvoljenih je 20 odbornikov S. L. S. brez vsakega boja. Štirje liberalci iz Št. Ožbolta so jo primahali do prve gostilne v Blagovici, ko so pa zvedeli, da je v Blagovici vse edino, so jo odkurili domov. Tako mirna volitev je bila težko kje na Kranjskem. Slava vrlim možem iz Blagovice in Št. Ožbolta.

+ **Sijajna zmaga S. L. S. v Selcih nad škofjo Loko.** Iz Selc nad škofjo Loko se nam dodatno še poroča, da je pri občinskih volitvah bilo naslednje razmerje glasov: V I. razredu so dobili naši 177, liberalci 45, v II. razredu naši 300, liberalci 72, v III. razredu naši 605, liberalci 156, v podobčini Dolenjavske naši 104, liberalci 18, v podobčini Selca naši 211, liberalci 9, v podobčini Čejnjska naši 195, liberalci 31 glasov. — Slava zavednim volivcem!

+ **Pri občinskih volitvah v Medvodah** so dobili kandidati S. L. S. v III. razredu 329 do 383, v II. razredu 156 do 158, v I. razredu 136 do 138 glasov. S. L. S. je sijajno zmagala tudi v podobčinah. Liberalci so dobili tako malenkostno število glasov, da ne pridejo v poštev.

+ **Občinske volitve v Smledniku.** Iz Smlednika se nam piše: Pri občinskih volitvah, ki so se vršile dne 5. decembra, je bilo izvoljenih 17 odbornikov S. L. S. in 3 liberalci. Stari nemški liberalci baron Lazarini se je gotovo postaral še za 10 let od samih skrbi, če ga bo ljudstvo maralo voliti. Sam je podpisoval kmetom glasovnice na svoje ime. Stelja in drva, ki jih daje revnim bajtarjem po znižani ceni, sta mu k sreči priborila z največjo silo do 10 glasov večine, da je bil izvoljen v podobčini Smlednik.

+ **Mohorjani za »Slovensko Stražo«.** Nadale so darovali za »Slovensko Stražo« Mohorjani: 165. Šturije, p. Ajdovščina, po č. g. Ivanu Kramar, župniku, 9 K 26 vin.; 166. v Kapelah pri Brežicah, po č. g. Karolu Presker, župniku, 10 K 40 vin.; 167. v Trnovem pri Kobaridu, Gor., po č. g. Ivanu Kodrič, kaplanu in provizorju, 6 K; 168. Sv. Tomaž pri Celovcu, po župnijskem uradu 4 K; 169. v Negovi, p. Ivanjci, po župnijskem uradu 5 K; 170. v Smledniku, po č. g. Mihaelu Barbo, župniku, 6 K 20 vin.; 171. v Krškem, po župnijskem uradu 5 K; 172. Dol. Tribuči, p. Slap, po č. g. Josipu Kos,

župniku, 5 K; 173. v Borlah, po č. g. Martinu Krejci, župniku, 2 K; 174. St. Rupert pri Velikovcu, po č. g. Franu Treiber, župniku, 10 K 80 vin.; 175. v Postojni po č. g. Rudolfu Kaps, kaplanu, 23 K; 176. Tomišelj, po č. g. Josipu Knific, župniku, 10 K; 177. v Križah pri Trziču, po župnijskem uradu 18 K 10 vin.; 178. v Podgori pri Gorici, po č. g. C. M. Vuča, kuratu, 15 K; 179. na Krki 17 K 70 vin.; 180. v Šmihelu, p. Žužemberk, po župnijskem uradu 2 K 50 vin.; 181. Šmartno pod Šmarno goro, po župnijskem uradu 24 K 80 vin.; 182. v Podmelcu 8 K; 183. v Borovnici 28 K; 184. Šempeter pri Novem mestu 5 K 50 vin.; 185. Sv. Jurij ob Pesnici, po č. g. Mat. Zemlja, župniku, 4 K 30 vin.; 186. Sv. Trojica v Haložah, po č. g. B. Šalamun, kaplanu, 3 K 10 vin.; 187. Zalilog, p. Železniki, po župnijskem uradu 5 K; 188. Sv. Kunigunda, po č. g. Ivanu Šelih, župniku, 20 K; 189. Col pri Vipavi, po č. g. Ivanu Janc, župniku, 15 K; 190. v Šmarjah pri Ajdovščini, po č. g. Franu Kranjc, župniku, 3 K 10 vin.; 191. Slivnica pri Mariboru, po župnijskem uradu 25 K; 192. v Podgorju, po č. g. Franu Pečnik, župniku, 5 K. Hvala! Naj jim slede vse slovenske župnije!

+ **Hrvaška stranka prava** je ravno izdala volivni oklic na hrvaški narod ter je za bližnje volitve v hrvaški sabor postavila v 51 okrajih svoje kandidate.

+ **Društveni koledarček** bo ta teden dotiskan. Razposlali smo v svrhu naročil vsem društvom dopisnice in nujno prosimo, da sem nam blagovolijo vsa naročila takoj poslati, da se ne natisne premalo izvodov. Na naročila po 10. decembru se bomo ozirali le, v kolikor bo to še mogoče. Zato prosimo, naj nam vsakdo takoj javi, koliko izvodov koledarčka želi. Cena mu je eno krono. Poleg natančne društvene statistike izobraževalnih društev, Orlov in podružnic Slovenske Straže, bo v njem tudi natančni opis »Ljudskega doma« v Ljubljani s šestimi krasnimi slikami. Koledarček je naša uradna društvena knjiga, zato je dolžnost, da ga ima vsak član naših organizacij, ali pa vsaj vsako društvo, vsak odsek in vsaka podružnica nekaj izvodov, ki so članom vedno na razpolago. Na ogled se ne bo pošiljal. Naročila prosimo takoj, nekatera društva se ne ganejo.

— **Krasna razglednica za Božič.** »Slovenska Straža« v Ljubljani je založila umetniške božične razglednice, kojih snov je zajeta iz narodnega običaja: blagoslavljanje doma o Božiču. Razglednica, ki je umetniško delo akademičnega slikarja Vavpotiča, nam predstavlja pobožno rodbino, ki je ravno ob tem blagoslavljanju zavila krog hišnega vogala. Sprejaj stopa gospodar za blagoslovljeno vodo v levi in z oljino vejico v desni, sledi mu gospodinja držeč ponev s plamtečim kadihom v desni, z levo odganja malega predneža, da ne pride žrjavici prebizi. Starejši bratec in sestra pobožno molita. Ob strani pa stoji sivolasi ded, odet v starodaven plašč. Nad vsemi pa se vzpenja v ozadju v mistični svetlobi angel-stražnik, siubol »Slov. Straže«, s široko razpetimi krili, da ščiti in blagoslavlja slovenski dom. Naj bi segli po teh razglednicah vsi, ki jim so narodni običaji še sveti, vsi, ki jim je na tem, da ti običaji ne izumro, vsi, ki jim je ponos biti slovenske krvi! — Naročila sprejema »Slovenska Straža« v Ljubljani. Posamezne razglednice stanejo 10 vin. Trgovcem se dovoli znaten popust.

— **Novoletne razglednice**, ki jih je založila Slovenska Straža v Ljubljani, so resnično umetniške. Akademski slikar gospod Vavpotič se je pokazal mojstra. V ospodju je vitez v zlatem oklepu na iskren konju, vihteč visoko nad glavo meč in ogenj, pod njim pa leži v snežni odeji slovenska vas, doline in polja, a v ozadju štrleče planine. Iz za gorá pa sega ogromna grabežljiva roka, hoteč jemati slovensko rodno zemljo, kos za kosom, leto za letom. Vse spi, nikdo ne opazi nevarnosti, a angelski vitez — simbol Slovenske Straže — zbudi vse, glas buditelja se razlega po gorah in dolinah, ter pripravlja Slovence k odporu. — Zavedni Slovenci, segajte pridno po teh razglednicah, da odvrnemo nevarnost, ki nam preti vsem, ako se je ne ubranimo pravočasno!

— **Imenovanje.** Cesar je imenoval višjega gozdarskega svetnika Viljema Puticka v Ljubljani za agrarnega višjega nadzornika v statusu tehničnega osebja pri agrarnih operacijah.

— **Omejitev nedeljskega dela v gostilniški obrti.** Že dalje časa se izdelujejo v okrilju socialno-politične sekcije trgovskega ministrstva predlogi, ki se tičejo nove ureditve predpisov glede na nedeljski počitek v Avstriji. Pred kakim letom je izdalo trgovsko ministrstvo načrt nekakega seznamka obrtnih kategorij, pri katerih naj bi bilo obrtno delo v nedeljah pod gotovimi pogoji do-

voljeno. Ta seznamek obsega nič manj kot 52 obrti, med temi tudi gostilniško obrt, pri kateri je nedeljsko delo dovoljeno in imajo v nedeljah več kot tri ure uposlene osebe 24urni počitek v naslednji nedelji ali na kak dan med tednom oziroma po šest ur dvakrat med tednom. Zanimivo je, da se bo svet za delavske zadeve v trgovinskem ministrstvu baval v svoji prihodnji seji z predlogom dr. Mihaela Hainischa, prof. Viljema Prausnitza in prof. Kabrhela, čegar vsebina je, omejitev delovnega časa ob nedeljah v gostilniški obrti. Predlagatelji navajajo v utemeljevanju svojega predloga, da niso določbe glede nadomestnega počitka nobeno zadostno nadomestilo za takozvano nad-delo ob nedeljah. Predlog navaja nadalje v svojem utemeljevanju, da prevladujejo v gostilniškem obrtu mali in srednji obrati in da se večjemu delu osebja leto za leto odzema nočni počitek. Predlog opozarja nadalje na to, da je z nočnim delom, zlasti pri ženskem osebju, v gostilnah v zvezi velika pravna nevarnost, ki raste tem bolj, čim dalje v noč je gostilniški lokal odprt in čim bolj se alkoholizirajo gosti. Predlog stremi za tem, da se naj gostilne in točilnice v mestih z nad 100.000 prebivalci zapirajo ob pol 12. uri, v mestih z 10.000 do 100.000 prebivalci ob 11. uri in v drugih krajih pa že ob deseti uri zvečer. V utemeljevanju tega predloga se tudi povdarja, da je zgodnejše zapiranje trgovin ne le v interesu uslužbenec, temveč tudi konsumentov in avstrijskega narodnega gospodarstva. Razvada, v nedeljah popivati pozno v noč, velja naše narodno gospodarstvo lepo število milijonov, kajti brezdelje v ponedeljek je posledica prečute nedeljske noči. V Avstriji in na Nemskem se tudi največ nesreč zgodi ob ponedeljkih, medtem ko tega na Angleškem ni, kajti angleški delavec pride v ponedeljek vsled popolnega nedeljskega počitka izpočit v delavnico, med tem ko nemški in avstrijski delavec v ponedeljek neprespan in s hudim »mačkom« vsled vživanja alkohola vnedeljo pride k delu. Pričakovati je sicer viharja med nekaterimi gostilničarji, a kljub temu se mora priznati s tališča objektivnega opazovalca, da je predlog Hainischa in tovarišev na mestu. Utemeljevanje predloga se nam na zdi nepopolno glede na stališče predlagateljev z ozirom na čezure v gostilniški obrti, zlasti v času sezije n. pr. v predpustu. Tozadevne razprave v svetu za delavske zadeve bodo gotovo zanimive.

— **Porotne obravnave v Gorci** so bile v terek končane. Zadnja se je vršila proti A. Gregorču iz Gor. Trebuše radi uboja. Toda v teku obravnave so prišle na dan nove stvari, vsled česar se je razprava odgodila. Državno pravdnštvo bo najbrže dvignilo obožbo proti nekemu drugemu fantu iz Tribuše, ki je najbrže izvršil uboj.

— **Rimske izkopnine na Goriškem.** V starodavnem St. Ivanu ob Timavu so izkopali temelj rimske stavbe iz novejšje rimske dobe. Stavbo so najbrže porušili Huni. Posebno zanimiv je vodnik za vodovod ob Timavu.

— **Žandarmerija dobi nove uniforme.** Cesar je sprejel v avdijenci dne 2. decembra ministra za deželno brambo Georgija in žandarmerijskega nadzornika Tišljara. Generala sta predstavila ob tej priliki pet žandarmerijskih podčastnikov v novih uniformah, katere mislijo pri žandarmeriji vpeljati. Nova uniforma bo siva, namesto svetlih knofov temni. V gorah bodo nosili žandarji gamaše in nahrbtnik.

— **Prva glavna evropska konferenca za železniški vozni red in vozne cene** se je, kakor smo poročali, vršila 30. novembra v Trstu. Prihodnja konferenca bo junija meseca prihodnjega leta v Amsterdamu.

— **Podraženje parketov.** Avstro-ogrška zveza parketnih tovarov je zvišala cene svojim proizvodom za 10—12 odstotkov.

— **Izum hrvaškega samouka.** Mehanik samouk Valentin Bahlin v Sv. Ivanu-Zelini (pri Zagrebu) je dobil patent na štiri svoje iznajdbe: za hipno ustavljanje vlaka, za avtomatično sklepanje vagonov, za signaliziranje in zavarovanje pri vlakih in za avtomatično odpiranje in zapiranje železniške rampe.

— **Zagrebski tramvajski uslužbenec** zopet groze s štrajkom. Ravnateljstvo hoče vpeljati 9urni delavnik in bi uslužbenci morali delati z opoldanskim odmorom dopoldan in popoldan, med tem ko so sedaj le pol dne v službi. Ravnateljstvo hoče tudi nekaj uslužbencev odpustiti. Pogodba, ki je bila že sklenjena, se je vsled gornjih zahtev ravnateljstva v zadnjem hipu razbila. Vsled tega je štrajk zopet pred vratmi.

— **Mesto požigalca ubil kravo.** V karlovskem okraju, zlasti v ribniški in netretiški občini, kot znano pogosto nastajajo zadnje čase požari. Radi tega vlada med ljudmi velika razburjenost. Cele noči bedijo ljudje in čuvajo svoje hiše. Tako je neko noč čuval najprej

oče hišo in za njim sin. Ko je čuval sin, je čul nekega bližati se k hiši. Vprašal je trikrat kdo je, a nihče se ni oglasil. Izprožil je ostro nabasano puško in padlo je nekaj na tla. Vsled strela prihiteli ljudje so našli pred hišo ustreljeno kravo, ki so jo pozabili zvečer zapreti v hlev.

— **Osješki paromlin »Union«**, ki je nedavno pogorel, se obnovi in znatno razširi in modernizira. Delnice tega velikanskega podjetja so po požaru padle, sedaj pa zopet beležijo 670 do 690 kron.

Društvo za prehrano siromašne šolske mladine v Zagrebu je otvorilo svojo kuhinjo 4. t. m. Ravnateljstva mestnih ljudskih šol so prijavila na hrano 760 otrok.

— **7 kg težko postrv** je ujel v Vipavi ribič Jakob Petrič. Gotovo redke slučaj.

— **Tajinstven Rus**. Nedavno je bil v Splitu aretiran Rus, iz katerega niso mogli spraviti nobenih pojasnil, kdo in kaj je. Sedaj se poroča, da je skrivnostni Rus brez sledu pobegnil iz ječe.

— **Lahek potres v Sarajevu** so čutili 2. t. m. o polnoči. Instrumenti potresne opazovalnice so potres zaznamovali z največ 10 mm.

— **Delavsko zdravilišče za tuberkulozne pri Zagrebu**. V delavskem zdravilišču »Brestovac« na Sljemenu pri Zagrebu so se v kratkem času obstanke dosegli tako lepi uspehi, da je okrajna bolniška blagajna v Zagrebu sklenila zdravilišče razširiti. V to svrhu je tudi zagrebška mestna občina že dovolila 45.000 kron podpore. »Brestovac« bo imel tudi lasten hlev za molzne krave radi mleka za bolnike.

— **Kolera na Hrvaškem**. V Mitrovici in Petrovaradinu še vedno razsaja kolera. Bakteriološkemu zavodu so nanovo došli dejekti štirih bolnikov.

JAPONSKA ZOPET POMNOŽI SVOJO VOJNO MORNARICO.

Japonci nameravajo zopet izdati 200 milijonov mark, da zgradi eno novo vojno ladjo in tri oklopne križarice.

GRKI NABAVIJO AVSTRIJSKE STROJNE PUŠKE.

Grška komisija, ki je proučila avstrijske strojne puške, je soglasno priporočila grški vladi, da naj naroči avstrijske strojne puške iz tvornice orožja v Steyru.

RUSIJA IN PERZIJA.

»Morningpost« poroča iz Teherana, da je vročila perzijska vlada ruski ultimatum, ki zahteva, da ruski vojaki ne smejo prodirati čez Kazvin in da prekine Rusija nadaljnje prodiranje. Če Rusija v 30 urah ne ugodí, prične Perzija vojko. V Teheranu je prebivalstvo še vedno strašno razburjeno. Ruski poslanik dobiva grozilna pisma. »Times« poroča, da prodira 400 Rusov iz Rešta in Kazvina v Perzijo. Politijski načelnik je izjavil na nekem shodu, da se bo ustavil Rusom. Do 10.000 oseb z rdečimi zastavami je demonstriralo pred francoskim, angleškim in ameriškim poslanštvom. Množica je ubila tri Rusom prijazne perzijske bogataše. V Buširu se bojkotirajo ruske ladje in rusko blago. Peterburški vladni krogi izjavljajo, da Anglija nasprotuje Rusiji, da zasede severno Perzijo. Angleži ne smatrajo sedanji trenutek ugoden, da okupirajo južno Perzijo, ker bi potrebovali za okupacijo stalno armado 100.000 mož.

BOJ MED RUSI IN TURKI.

Pri Mossumu so se spopadli turški in ruski vojaki. Z največjo silo so ustavili turški in ruski častniki streljanje. Ubit je bil en turški vojak, več jih je pa bilo ranjenih. Turški poveljnik zahteva ojačenja. Podrobnejših poročil o tem boju ni, kakor se tudi ne zna, zakaj da se je pričelo streljanje med Rusi in Turki.

NEMIRI NA KOSOVEM POLJU?

Iz Carigrada se poroča, da nameravajo v Skopljah proglasiti oblegovalno stanje. O vzrokih se ne poroča, a najbrže delujejo zopet vstaške čete.

STRAŠNO LINČANJE VSTAŠKIH VODITELJEV V MEHIKU.

Iz Mehika se poroča, da so voditelja vstaje v okraju Suluboin, ko je zapustil glavno mesto s potnim listom predsednika, izvlekli z njegovimi osmimi spremljevalci iz vlaka in vse obesili.

Štajerske novice.

š Izzivanje na pošti. Iz Celja. Minuli ponedeljek se je nek nemški uradnik na celjski pošti pri oddelku za vplačevanje poštinih nakaznic zopet repenčil nad neko slovensko stranko. Posebno bodejo tega možakarja v oči slovenski naslovi. Svetujemo poštnemu predstojniku, da bi se malo pobrigal za razmere na naši pošti in dotičnega uradnika podučil, kako se ima vesti napram slovenskim strankam.

š Poizkušen vlom v werthejmsko blagajno. V eni zadnjih noči je poizkusil neznan zlikovec vlomiti v zaklenjeno blagajno v pisarni na lesnem skladišču Karola

Jepperja v Celju. Ubil je na oknu šipo in zlezel v pisarno. Poizkušal je na vse načine vlomiti v blagajno, pa se mu ni posrečilo. Odtiral je nekaj pločvine iz blagajne. V blagajni je bilo 1900 kron.

š Nevarni čestilec. Iz Celja. V noči 17. oktobra je napadel dninar Rok Stergar iz ljubosumnosti dninarja Florijana Potočnika zaradi posestnikove hčere Alojzije Bele ter mu prizadejal več vbodljajev z nožem na glavi. Tudi Beletovi je nevarno grozil. Ko so ga orožniki aretovali, se jim je močno zoperstavil. Moral se je radi teh prestopkov zagovarjati pred celjskim sodiščem in je bil obsojen na sedem mesecev težke ječe s trdim ležiščem vsak mesec.

š Slovensko gledališče v Mariboru uprizori dne 10. decembra 1911 v Narodnem domu igro »Razbojniki«, spisal Friderik Schiller, poslovenil Fr. Orehek. Sodeluje orkester »Glasbenega društva«. Blagajna se odpre ob pol 7. uri zvečer. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Predprodaja vstopnic pri gospodu Weixlnu, trgovcu, Zg. Gosposka ulica 33. Dramatično društvo pričakuje, da se bo slavno občinstvo tudi te igre v obilnem številu udeležilo. Vsi narodno čuteči Slovenci iz Maribora in okolice v slovensko gledališče dne 10. decembra 1911.

š Ukraden konj. Iz Kozjega se poroča: Posestniku Francu Štefanu je bil izpred gostilne ukraden konj medtem ko se je on krepčal v gostilni. Tat je konja odpregel izpred voza in pobegnil z njim v Bistrico v neko gostilno, kjer je mislil konja prodati. V gostilni pa se je nahajal kovač Karl Brož, ki je konja poznal in svaril goste pred nakupom. Kmalu nato je prišel okradeni posestnik. Tat je bil krojač Jožef Štancer. Ko je ta posestnika zagledal, je pobegnil; vendar pa so ga orožniki kmalu izsledili in ga izročili sodišču.

š Tatvina. Iz Velenja se poroča: Zakonskima Francu in Alojziji Gaz, zaposlenima v graščini Turn v Velenju, je bilo iz zaprtega kovčka ukradenih 66 kron. Tatvine je osumljeni neki 21letni rudniški delavec Franc Ahineri, pristojen v Kamnik na Kranjsko. Z denarjem je pobegnil na Koroško. V arealjah so ga orožniki prišli in izročili sodišču v Pliberku.

š V prepiru ustreljen. Iz št. Ruperta pri Celju. V gostilni Jožefa Oblaka je razsajal posestnikov sin Matija Razboršek. Zasedoval je z odprtim nožem gostilničarja. Nekega gosta, kateri se mu je postavil po robu, je težko ranil na roki. Gostilničar je nato vzel samokres in pozval Razboršeka, naj miruje. Razboršek pa še ni hotel mirovati ter se je zopet hotel z nožem vreči nad gostilničarja. Ta je sprožil samokres in krogla je zadela Razborška v hrbet in mu ranila pljuča. Razboršek se je mrtev zgrudil na tla. Kri se mu je vtila iz nosu in ust.

š Drobne novice. Porotno zasedanje pri mariborskem okrožnem sodišču se začne v ponedeljek, dne 11. decembra. Predseduje porotnemu sodišču dvorni svetnik Perko, podpredsedniki so višječeželní sodni svetniki: dr. Voušek, dr. Fraidl in Morocutti. Na vrsto pridejo sledeče razprave: 11. decembra: Jakob Rošker, požig; Franc Golob in Franc Slaček, posilstvo; 12. decembra: Jožef Žilavec, uboj; 13. decembra: Alojzij Huber, tatvina in sleparija; Janez Strohmayr, posilstvo; 14. decembra: Ignacij Farkaš, uboj. — Požar je 2. t. m. izbruhnil v Pirchovi tovarni v Ptuj. Tovarna je pogorela še štirikrat. — Za častnega občana je izvolil občinski odbor občine Šmartno pri Paki č. g. kaplana Jos. Musija in župana Martina Pirtoška. — Poslanec Roškar ima v nedeljo, 10. decembra shod v Selnici ob Muri. — Pri Sv. Tomažu pri Ormožu je pogorel posestnik Anton Toplak. Le s težavo so rešili bolno njegovo ženo iz podiražoe se hiše. Zgorelo je razun pluga vse. — V Vuzenici pri Marenbergu je Schulverein otvoril v ponedeljek, dne 4. decembra, novo nemško šolo. Ta šola se nahaja v neki nemškutarski gostilni v Vuzenici. Čudno, da okrajno glavarstvo pri-pusti šolo v takem lokalu kot je tista gostilna. Če hoče pa kaka občina ceneje zidati šolo, pa hoče imeti oblast celo palače. Seveda, pri Schulvereinu velja druga mera. — Na potu k poroki je zadela kap 27. novembra ženina Jakoba Kukoviča v Špitaliču pri Konjicah. Nevesta se ga je jokaje oklepala. Pozneje mu je postalo boljše. — Pri Sv. Martinu blizu Maribora se je vršila 29. novembra poroka Avgušтина Dvoršak z Lizo Pesel. Za »Slovensko Stražo« se je nabralo 7 K 80 vin. — V katoliško Cerkev se je vrnil z ženo in otroci vred Ignacij Weiland v Lincu, bivši prožni mojster na koroški železnici. — Katoliško delavsko društvo v Mariboru je imelo v nedeljo, dne 3. t. m. shod, na katerem sta govorila č. g. kanonik Matek in bivši urednik Prangner o kartelih. — Pred sodnijo v Celju se je pri neki obravnavi dokazalo, da je duhovnik K. Hórnes povzročil, da se je začel v Savinjski dolini saditi hmelj.

š Naše ženstvo ne moremo z nobenim darilom bolj razveseliti, kakor z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek »Slovenska kuharica«.

Ljubljanske novice.

š Ljudski oder igra jutri v petek ob pol 8. uri zvečer (8. t. m.) prvič Silvin Sardenkovo »Mati svetega veselja«, krasno religiozno delo. Sodeluje oddelček ženskega zbora glasbenega društva »Ljubljana«. Pevske točke igre je uglasil Stanko Premrl. Dekoracije so popolnoma nove, vse, do zadnjega kosa naročene nalašč za to igro. Sodeluje nad 70 oseb. Brezdvomno bo to krasno inscenirano delo ugajalo vsakomur. Vstopnice se dobe v predprodaji v Katoliški Bukvarni, jutri, na praznik, pa zjutraj pri hišniku »Ljudskega Doma«, g. Jeločniku. — Jutri ob pol 8. uri vsi v »Ljudski Dom« h krasni Sardenkovi igri »Mati svetega veselja«.

š Prva seja novega ljubljanskega občinskega sveta bo baje že prihodnji teden, kakor se govori, menda že v torek.

š Na ljubljanskem magistratu mora biti vse, kar je zapustil Hribar, na silno trhlili nogah. To vsak pameten človek razvidi iz »Narodovega« vpitja, da je bilo letos 100.000 K manj dohodkov kot lansko leto. »Narod« očita nekako nesposobnost vodilnim liberalnim uradnikom na magistratu, da niso znali vzdržati »ravnotežja v gospodarstvu«, noče pa povedati, da je krivda globlje, da je to samo šele neznatna posledica — Hribarjevega »ravnotežja«, ki bo uboge in strmeče ljubljanske davkoplačevalce in mestno gospodarstvo še večkrat občutnejše zagugalo. Kako slabo vest imajo na magistratu, dokazuje to, da se ustavljajo dati deželnemu odboru v vpogled akte in račune od raznih Hribarjevih stavb in gospodarskih operacij, kjer so frčali nad proračunjene vsote stotisočaki. Pa bodo že morali, če tudi neradi, pokazati pravo sliko! V torkovem »Slovencu« smo vrgli zagovornikom Hribarjevega gospodarstva v obraz tako ogromne številke o Hribarjevem zavoženem gospodarstvu, da je večeraj »Narod« že nekoliko manj gostobeseden. Kadar bode pa Hribarjevo »racijonelno gospodarstvo« prav razsvetljeno, takrat bo pa »Narodu« popolnoma sapo zaprlo. Časi se bližajo, ko se občinstvu iz mestnega magistrata ne bo moglo več metati peska v oči!

š Razstava. Odsek za Bosno priredi dne 8. decembra t. l. v knjižnici oo. jezuitov božično razstavo za Bosno namenjenih del in darov. Prijatelji in dobrotniki vdano povabljeni!

š Skupina J. S. Z. »Rokodelski dom« naznanja svojim članom, da se vrši v nedeljo dne 10. decembra ob pol 11. uri dopoldne v prostorih »Rokodelskega Doma« važen sestanek skupine. Tem potom se opozarjajo vsi člani, da se polnoštevilno sestanka udeležijo.

š Vincencijeva družba ima jutri, na praznik Brezmadežnega Spočetja svoj redni sestanek v Marijanišču. Popoldne ob tri četrt na 6. uro litanije v kapeli, potem zborovanje.

š Slovesnost Marijinih družb v Ljubljani. V nedeljo dne 10. decembra bo pri sv. Jakobu slovesen blagoslov zastave ondote družbe. Pričetek ob pol 3. uri popoldne. K tej slovesnosti so povabljene vse ljubljanske družbe, da se je udeležijo polnoštevilno; one, ki imajo zastave, tudi z zastavo, da pozdravijo novo tovarišico. — Zvečer istega dne ob pol 5. uri se ponovi v »Ljudskem domu« igra »Mati svetega veselja« Marijinim družbam na ljubo. — V ponedeljek dne 11. decembra ob pol 8. uri zvečer v »Ljudskem domu« na galeriji skupna seja predstojništev vseh ljubljanskih družb. — Duhovne vaje II. vnanje družbe pri Uršulinkah, za gospodične, naznanjene v »Bogoljubu«, se prelože na mesec maj.

š Moška Marijina družba v Križankah ima jutri na praznik ob 6. uri zjutraj svojo navadno pobožnost, večerni shod pa ta teden izostane, ker se družba prihodnjo nedeljo, dne 10. decembra, udeležijo slovesnosti blagoslovljenja zastave Marijine družbe pri Sv. Jakobu. Pričetek slovesnosti ob pol 3. uri popoldne. Želi se polnoštevilne udeležbe.

š Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo otvori dne 8. t. m. svojo III. prodajalno na Zaloški cesti št. 15. Ob tej priliki bo imel č. gospod dr. Krek pri Sv. Petru ob pol 8. uri dopoldne cerkven govor s sveto mašo, potem pa blagoslovljenje in otvoritev nove prodajalne. Člani in somišljeniki se vabijo.

š Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabi svoje člane in brate Orle jutri na praznik k sveti maši in skupnemu svetemu obhajilu v šentpeterski cerkvi. Zbirališče točno ob en četrt na 8. uro zjutraj v društveni sobi.

š Imenovanje. Kakor se nam poroča iz Trsta, je imenovan višji oficijal g. Preskar za namestnika načelnika postaje državne železnice v Ljubljani.

š Božične. Kakor že dolgo vrsto let, priredi »Dobrodelno društvo tiskarjev na

Kranjskem« tudi letos, in sicer dne 17. decembra, ob 4. uri popoldne v spodnji dvorani »Narodnega doma« na korist sirot umrlih tiskarjev božičnico. Na vzporedju je poleg običajnih točk tudi burka v dveh dejanjih »True tički«. Vstopnina za odrasle znaša 50 vinarjev, otroci v spremstvu odraslih so vstopnine prosti. Z ozirom na dobrodelni namen se darila hvalježno sprejemajo.

š Nesreča v Gruberjevem prekopu. Ko so danes zjutraj pri odcepu Ljubljani v Gruberjevem prekopu hoteli nek pilot popolnoma zabiti, je delavec Jakob Gabrovšek, rojen leta 1876. v Podnartu, pristojen na Vrhniko, stanujoč v Cerkveni ulici 2, dal na pilot podstavek ter potem zravn postal. V tem je strojnik spustil norcan, ko je ta udaril po podstavku, je ta padel s pilota Gabrovšku na desno nogo ter mu zmečkal tri prste. Ponesrečenca so na orderbo policijske komisije prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

š Utujen semjnar. Včeraj se ga je bil nek kočar iz Sadinje vasi na semnju takole navlekel, da je domov grede na Marijinem trgu oblezel in ga je moral odvesti stražnik na magistrat, kjer se je odpočil.

š Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani razpisuje svoje običajne štiri jubilejne ustanove po 20 K za one, mogle društvene člane in njih vdove. Prošnje je vložiti do 10. t. m. na društvenega predsednika g. E. Guid, Kongresni trg 6.

š Plezalca. Prejšnjo noč sta dva fanta naslonila drog pri neki hiši v Vegovi ulici k drugemu nadstropju ter po njem gori plezala. Stražnik ju je sicer legitimiral, a ko je dognal, da je to navadna šala, ju je izpustil.

Slovenska kuharica, knjiga, katero je v šestem natisu priredila in spopolnila S. M. Felicita Kalinšek in jo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, ima pri svoji krasoti in obsežnosti tako nizko ceno, da je sorazmerno brez dvoma najcenejša slovenska knjiga.

Velika izdaja (čez 600 strani in 18 finih tabel s slikami) velja 5 K 20 vin., vezana 6 K.

Okrajšana izdaja 3 K, vezana 3 K 60 vin.

Vsako slovensko dekle in vsaka gospodinja naj ima to koristno knjigo vedno pri roki, kuhala bo z njeno pomočjo okusno in fino ter z malimi stroški.

Ženske v Krakovu — volilke. Krakovsko mestno predsedništvo objavlja razglas, po katerem imajo ženske, ki so dovršile kako srednjo šolo ali sličen zavod, aktivno volilno pravico v občinski zastop.

IZ RDEČEGA TABORA.

To so zamorci! V socialnodemokratski »Leipziger Volkszeitung« pripoveduje sodruginja T. Malkiel, kaj je doživela med rdečimi bratci v Ameriki. V nekem kraju v Arkansas so imeli zamorci shod ter so po deputaciji prosili sodruginjo Malkiel, da jim govori na shodu. Ta je bila tudi takoj pripravljena, a rdeča organizacija ji je to strogo zabranila — pri zamorcih se namreč rdeče bratstvo neha. V mestu Earl so sodruginjo na kolodvoru sprejeli nekateri socialni demokrati, zamorcev pa je prišlo iz daljnih krajev več sto, ki so jo hoteli slišati. »Uboგი zamorci« — tako piše sodruginja — »so se z zaupanjem obrnili na socialistično stranko, a na sramoto naših južnih sodrugov bodi povedano, da postopajo z zamorci kakor s psi! Deževalo je zdelo se mi je nesmiselno na prostem govoriti. Toda zamorci so me obsuli s prošnjami, ker da je to edina možnost, da me slišijo govoriti, kajti belci jih ne puste v dvorano, kjer bom zvečer govorila. Nisem jim mogla odreči in zvesto so poslušali nauke socializma nad eno uro stoječ v dežju...« Zvečer je nekaj zamorcev sodruginjo sprejelo v dvorano v nadi, da se jih bo pustilo v miru — a ne! Morali so vun kljub prošnjam sodruginje. Enako so vrgli na cesto nekega drugega zamorca, ki se je skril v nekem kotu, da bi vjel par zveličavnih naukov rdečega socializma. Res, ubogi zamorci, da že na tem postopanju ne uvidijo laži in hinavščine rdeče »internacionalne«, ki je internacionalna samo v zatiranju slabjšega, oziroma drugače mislečega, kar opazamo tudi pri nas. Sicer pa z ozirom na gori opisano postopanje z zamorci, ki z naravnost gniljivo naivnostjo hrepene po socialističnih naukih, vprašamo: Kdo je tukaj divjak, kdo je tukaj zamorec?

Sodrugl in podraženje piva. Češki socialni demokratski centralistični listi prinašajo iz Prage poročilo, ki jasno kaže, kako »ideali« vodijo socialno demokracijo v boj za pravice »delavca«. Ko so praške pivovarne podražile pivo, se glasilo sodrugov »Pravo lidu« nad tem popolnoma nič ni zgražalo. Nad sodrugl so poslali namreč v praško meščansko pivovarno deputacijo, ki naj bi izposlovala za rdeči ljudski dom v Pragi popust pri dobavi piva iz te pivovarne. Vsled trgovskih oziror, da bi druge odjemalce ne oškodovala, je pivovarna prošnjo odklonila in glej, ta-

koj prihodnji dan je pozival »Pravo lidu« sodruge, naj ne pijejo piva iz karteliranih pivovar. Ali se je to zgodilo iz prepričanja? Odgovor na to nam daje rdeči »Proletar«, ki pravi, da se je omenjeni poziv izdal samo v interesu strankine koristi. In kako je bilo drugod? Na Dunaju se noben socialno demokratski delavski dom ni uprli karteliranim pivovarnam. Da, da, socialni demokrati in karteli, med temi je nekaj temnega.

IZ SLOVANSKEGA SVETA.

sl **Gabriel Jarkić.** Dne 2. t. m. je bila v zagreškem umetniškem paviljonu ob navzočnosti župana Holca, vladnega zastopnika Jelačića, zbornega poveljnika Gerbe, podmaršala Adrowskega in drugih dostojanstvenikov otvorjena razstava slikarskih del Gabriela Jurkovića. Ta mladi nadopolni umetnik je v sedanjem času prvi Hrvat iz Bosne, ki se je posvetil slikarski umetnosti. Zanimivo je, kako je prišel. Rojen je bil v Livnu in razen tega kraja in Sarajeva ni poznal drugega sveta. Kot popoln samouk, ki prave oljnate slike še niti videl ni, se je iz notranje želje začel pečati z risanjem in slikanjem, kakor je pač vedel in znal. Ko je nekoč v »Nadi« čital nekaj člankov o umetnosti izpod peresa gospoda Dušana Plavšića, sedaj tajnika prve hrvaške hranilnice, je zbral nekaj svojih del pod nazduho in se napotil z njimi v Sarajevo h gospodu Plavšiću, da mu pove, ako so za kaj in mu, če mogoče, pomore do umetniških nauk. To je bilo pred šestimi leti. G. Plavšić je na prvi mah spoznal mladi talent in mu res pomogel, da je bil sprejet v umetniško šolo profesorjev Čikoša in Crniću v Zagrebu. Letos je Jurkić šolo dovršil in priredil razstavo svojih del najprvo v Sarajevu, sedaj pa v Zagrebu. Na razstavi je nad 350 del.

Bosenski sabor ima prihodnjo sejo zopet v četrtek, 7. t. m., z naslednjim dnevnim redom: Volitev v investicijski odsek; nadaljevanje podrobne razprave o poročilu odseka za javne zgradbe in ceste; predlog glede nabave žita za seme in živež radi letošnje slabe letine.

sl **Posojilo belgrajske mestne občine.** Uprava fondov posodi mestu Belgrad 25 milijonov frankov; 10 milijonov se porabi v plačilo starega posojila, 15 milijonov se investira.

Električno razsvetljavo uvede bos. mesto Bjelina. Z deli prično prihodnje leto.

»Organizacija Hrvata iz Bosne in Hercegovine u Zagrebu« se je osnovala 3. t. m.

Društvo bančnih in hranilničnih uradnikov v Bosni in Hercegovini se ustanovi 10. t. m. v Sarajevu.

1.500.000 dinarjev globe mora plačati »Beogradska Zadruga« davkarji, ker je del premoženja odtegnila obdavčenju. Svar je ta: Tekom 30 let svojega obstanka je Zadruga dopolnila vse svoje fondе. Na obnem zboru se je nato sklenilo, da se 1.500.000 dinarjev porazdeli med delničarje na ta način, da se nominalna delnica po 100 dinarjev zviša na 550 dinarjev brez nove emisije. Temu sklepu je pritrdilo ministrstvo za narodno gospodarstvo, toda davkarja je rekla: Vsota, ki je bila vzeta iz fondov v znesku 1.500.000 dinarjev, je zapadla davčni dolžnosti, in sicer znaša davek od te vsote 300.000 din. Ker pa Zadruga tega davka ni plačala in sploh stvari ni naznanila davkarji, ji gre po postavi petkratna globa, kar znaša 1.500.000 dinarjev.

Izvoz in uvoz živine v Bosno in Hercegovino leta 1910. je znašal: Konj izvoženih 12.578, uvoženih 6798; oslov izvoženih 89, uvoženih 37; mul izvoženih 46; bikov izvoženih 2861, uvoženih 1703; volov 79.988 oziroma 10 tisoč 149; krav 35.438 ozir. 4207; telet 12.916 ozir. 3425; bivolov 179 ozir. 49; ovac 68.893 oz. 2014; koz 46.868 ozir. 1086 in prašičev je bilo živih izvoženih 10.839 in uvoženih 768, zaklanih pa izvoženih 37.713. Izvažalo in uvažalo se je v prvi vrsti v oziroma iz Hrvaške - Slavonije in izvažalo v Dalmacijo.

sl **Veleposestvo v Hrvaški in Slavoniji.** Največje veleposestvo na Hrvaškem je last grofov Pejačević; obseza 70.250 kat. oral. Dalje posedujejo: knez Schaumburg-Lippe 61.868, baroni Guttmann 60.910, grof Majlath 45.180, grofi Norman - Ehrenfels 38.178, grof Eltz 33.144, pl. Gitzi 30.046, grofi Janković 27.323, knez Odessalhi 26.010, knez Thurn-Taxis 20.620, pl. Janković 19.398, grof Erdödi 18.261, baroni Turković Kutjevski 14.607, nadvojvoda Friderik 14.221, baron Pfeiffer 10.300, grof Henrik Khuen Belasi 10.121, baron Vrančani 4554, grof Kulmer 3343, baron Ožegović 2499 in grof Oršić 2452 oral. Dalje: Djakovski škof 25.463, zagrebški kapitelj 7760 in kapitelj v Čazmi 1610 kat. oral. K temu pridejo še posestva srbskega patriarhata in samostanov.

sl **Urad za odkupovanje kmetov** je 1. t. m. začel delovati v Sarajevu pod vodstvom vladnega svetnika dr. Graslja.

»Narodna banka Kordun« v Slunju je ustavila plačila. Na sanacijo skoro ni misliti in bodo delničarji svoj denar zgubili.

Proti načrtu novega tiskovnega zakona v Srbiji so dne 4. decembra v Belgradu imeli shod srbski časnikarji. Načrt v marsičem nasprotuje določilom ustave; predvsem bo po novem načrtu sodišče samo odločalo o tem, katera oseba se prime kot odgovorna za članek, medtem ko poznajo ustavna določila le odgovornega urednika; dalje urednik, ki je bil obsojen, ne sme preje začeti izdajati kakšnega lista ali ga urejevati, dokler ni prestal kazni in plačal pravnih stroškov, a ustava določa, da ima vsak srbski podanik pravico izdajati in urejevati časopise. Tudi denarne kazni so po novem načrtu izredno visoke, in k plačili istih bo obvezan tudi tiskar, ako jih urednik ne bo mogel plačati. Na shodu je bil sprejet predlog, da se proti načrtu tiskovnega zakona prične boj na nalašč v to svrhu sklicanih zborovanjih. Izvolil se je poseben akcijski odbor, ki priredi prvi shod v nedeljo v Belgradu, prihodnjo nedeljo pa v Nišu in Kragujevcu.

ZANIMIVA STAVA RADI HMELJA. Duhovnik vpeljal hmelj v Savinjsko dolino.

Pred kratkim se je pred okrajnim sodiščem v Celju vršila obravnava o tožbi, katere izvor je iskati še v zadnjih državnoborskih volitvah. Stvar je sledeča:

Dne 7. junija 1911 je več volilcev v gostilni Terezije Kunst v Gotovljah govorilo o tem, kdo je pravzaprav uvedel hmelj v Savinjsko dolino. Posestnika Franc Čremožnik in Andrej Antloga sta pa stavila vsak 20 K, in sicer je prvi trdil, da je prišel hmelj po duhovniku v Savinjsko dolino, zadnji pa, da ga je vpeljal neki oskrbnik novoceljske graščine, Bilger. Stavljena zneska po 20 K sta založila Čremožnik in Antloga pri gostilničarki Tereziji Kunst z naročilom, da izroči celo svoto tistemu, kateri svojo trditev tekom osmih dni dokaže. Čremožnik je prinesel pred pretekom osmih dni od grofa Salma podpisano izjavo, glasom katere je bil duhovnik Peter Hörnes tisti, ki je povzročil, da se je začel v Savinjski dolini hmelj z uspehom saditi.

Ker je vkljub tej izjavi izročila Terezija Kunst stavljeno svoto 40 K Andreju Antlogu, vložil je Čremožnik po svojem zastopniku gospodu dr. Benkoviču proti njej tožbo.

Kot priča zaslišani pragrof Salm je povedal, da je kaplan Peter Hörnes pregovoril njegovega očeta kneza Salma, naj začne hmelj saditi ter je takratnega grajskega vrtnarja Bilgerja podučil v sajenju in obdelovanju hmelja. Ko se je pokazalo, da hmelj v Savinjski dolini prospeva, začeli so ga tudi drugi saditi. Pri tem jim je šel vrtnar Bilger na roko in vsled tega se je najbrž razširilo mnenje, da je po Bilgerju prišel hmelj v Savinjsko dolino. Pravi povzročitelj savinjskega hmeljarstva je pa le duhovnik Hörnes.

Pragrof Salm je predložil sodišču pismo svoje še živeče tete baronice Bourguignon, sestre prejšnjega lastnika novoceljske graščine kneza Salma, koje hišni kaplan je bil omenjeni Peter Hörnes, in ki je o početku in razvoju hmeljarstva dobro poučena. In tudi baronica Bourguignon trdi v tem pismu, da je kaplan Hörnes tisti, po katerem je hmelj došel v Savinjsko dolino.

Vsled tega je sodnik, gospod svetnik Kotnik, razsodil, da je dokazana trditev Čremožnika, da je po duhovniku prišel hmelj v Savinjsko dolino, ter mu prisodil stavljeno svoto.

AMERIŠKE NOVICE.

Nova slovenska cerkev. Slovanski škof Rt. Rev. Josip Koudelka iz Milwaukee, Wis., bo v nedeljo, dne 26. t. m. blagoslovil cerkev sv. Cirila in Metoda v Sheboyganu, Wis. Krasna cerkev je ponos celega mesta in predvsem slovenskega naselbine. Vsa slovenska društva se udeležijo te izvanredne slavnosti.

Poroka. V Ottavi, Ill., se je poročil Josip Plut, doma iz Krivoščevega vrha, fara Semič na Dolenjskem, z gospico Marijo Ilenič, hčerko slovenskega gostilničarja v Ottavi.

Zmrznjen in mrtev je bil najden rojak Matija Kuzma zadnjo soboto zjutraj ob Rock Island-železnici zapadno od »J«-viadukta v Rockdalju. Pokojnik je bil star 46 let, doma iz vasi Knežina, dragatuške fare v Belikrajini, kjer zapušča na svojem posestvu ženo in več otrok.

Smrtna kosa. V Springfield Ill., je umrl rojak Franc Potnik, doma iz Latkove vasi pri Sv. Pavlu pri Preboldu.

V blaznici se obesil. Dne 2. novembra je zbaznel v Aliquippa, Pa. v Ameriki, Slovenec Mihael Kalič, doma

iz Zagorskega vrha v rari Javor na Kranjskem. Prepeljali so ga v blaznico v Beaver, kjer se je obesil.

Slovenka umrla v Ameriki. Dne 14. novembra je umrla v Little Falls, N. Y., Mrs. Neža Spacapan. Rajna je bila doma iz Rovt nad Logatcem.

Goodec podedoval milijone. V Kaliforniji je umrl bogati Španec Grac. Zapustil je štiri milijone kron. Dedič celega premoženja je brat umrlega, neki ubog goodec v Madridu.

ŠTEVILO AKTIVNIH LAŠKIH VOJAKOV.

Milanski listi prinašajo uradno statistiko laškega vojaštva, ki šteje sedaj 385.000 mož. Pod orožjem je sedaj v Italiji 300.000 in v Tripolitani 85.000 mož. Druge čase je imela Italija okoli 240 do 270.000 aktivnega vojaštva.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE.

Gospa Danilova praznuje jutri 25. letnico, odkar deluje na slovenskem gledališču. Naj bi slovensko občinstvo jutri zasedlo vse prostore v gledališču in tako počastilo domačo umetnico.

lj **Koncert.** »Slovenska filharmonija« priredi jutri pod vodstvom g. kapelnika Vlacava Talicha ljudski koncert pri pogrnjenih mizah v veliki »Unionovi« dvorani. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vinarjev.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBČINSKE VOLITVE V CERKLJAH PRI KRANJU.

Cerklje, 7. decembra. Pri občinskih volitvah je v prvem razredu naših 164, liberalnih 26 glasov. Štetje se nadaljuje.

IREIDENTIZEM NARAŠČA.

Gorica, 7. decembra. Dobili smo sledeče poročilo: V Benečiji se ravnokar povsod širi z vednostjo vlade skrajno protiavtstrijsko pisani proglas, v katerem se italijansko ljudstvo pozivlja, naj prispeva za spomenik Viljemu O b e r d a n k u, ki je hotel usmrtiti cesarja Franca Jožefa. V Vidmu pa se zbirajo ljudje v muzeju pred kovčekom in revolverjem Oberdanka, ki ga ondi z vednostjo vlade hranijo.

PROTESTNI SHOD ZARADI DR. LORKOVIČA.

Dunaj, 7. decembra. Tukaj se je vršil protestni shod, katerega sta aranžirala člana hrvaške koalicije dr. Lorković in Popović. Ker je shod imel le namen osebne reklame za dr. Lorkovića, ki je bil od hrvaškega sodišča obsojen, ker nadalje koalicija stoji na nagodbenem temelju in je za časa svoje vlade preganjala tako pravaše kakor druge stranke, se Hrvaško-slovenski klub te prireditve ni udeležil. Govorili so Popović, Kramar, Redlich, Rybar in Masaryk. Sklenila se je neka resolucija.

STURGH PROTI NAPADOM NA PRESTOLONASLEDNIKA.

Dunaj, 7. decembra. V današnji seji poslanske zbornice je ministrski predsednik grof Stürgkh najodločnejše zavrnil napade, ki so jih socialni demokrati v svoji interpelaciji naperili zaradi odstopa Hötendorfa proti prestolonasledniku. Na meritum stvari je pa dejal, da bo odgovoril pozneje. — Nato se je vršilo 2. branje budgetnega provizorija. Prvi je govoril dr. Hübschmann, češki radikalec, za njim pa dr. Vrstovšek, ki je ostro grajal samovoljno vladu dr. Hohenburgerja, ki sedi v kabinetu, ki ga podpirajo vladinovski Čehi. — Prihodnja seja se vrši v ponedeljek in upajo, da se proračunski provizorij sprejme v plenumu v četrtek.

H GLASOVANJU O LAŠKI FAKULTETI.

Dunaj, 7. decembra. V budgetnem odseku so bili včeraj seveda tudi Slovenci zoper to, da pride laška fakulteta na vrsto. Dr. Korošec je pa moral, medtem ko so drugi odšli, da napravijo sejo nesklepčno, ostati v posvetovalnici, ker je bil zapisnikar.

NASILSTVA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 7. decembra. V okraju Draganič je učitelj Stjepan Kelemen suspendiran od službe in plače, ker je delal za pravaškega kandidata dr. Pazmana.

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA.

Zagreb, 7. decembra. Seljačka stranka kandidira v 34 okrajih, dočim je prvotno naznanila, da bo kandidirala v 36 okrajih.

LAHI V TRIPOLISU.

Tripolis, 7. decembra. (Oficielno.) V Tripolisu, kakor tudi v Ainzi vladati mir. Številni domačini prihajajo k italijanskim postojankam v oazi, ki je popolnoma očiščena sovražnika, ter prosijo varstva. Vsi jetniki zatrjujejo soglasno, da vladu pri nasprotniku demoralizacija in razdor.

LAŠKI DEMENTI.

Rim, 7. decembra. »Tribuna« dementira, da bi bil laški kralj inšpiciral mejo proti Avstriji.

ROP NA CESTI.

Gorica, 7. decembra. Ponoči od ponedeljka na torek so bili aretirani trije fantje iz Vrha nad Rubijami radi ropa, in sicer Avgust Devetak, Lojze Devetak in neki Grilc. Napadli so nekega Habreta in ga tolkli. Habretu je izginila ura in verižica.

GROZEN SAMOUMOR NA SUŠAKU.

Sušak, 7. decembra. Tu se je na grozen način usmrtil policijski stražnik Franjo J a p e l, doma iz Kranjske. Nanosil je ponoči v svojo izbo tresk, nanje položil slamnjačo, vse to zažgal, nato se pa nad ognjem obesil. Ponoči so prebivalci v hiši čutili dim, šli so preiskavat in ko so udrli v Japeljevo sobo, našli so obešenega ožganega Japelja, okolu njega pa so švigali plameni. Le s težavo so okolu mrtveca pogasili požar.

KOLERA V ORIENTU.

Carigrad, 7. decembra. Od 28. novembra do 3. decembra je umrlo v Mekki na koleri 198 oseb.

EKSPLOZIJA V PETERBURGU.

Peterburg, 7. decembra. V Petro-pavlovski trdnjavi je eksplodiral plin. 11 oseb je ubitih, 29 težko ranjenih.

UMORI V MAKEDONIJI.

Skoplje, 7. decembra. Zadnji čas se po Makedoniji zopet množijo politični umori. V teku zadnjih dni so bili umorjeni 3 Grki. Preiskava ran je dognala, da so bile kroglice iz turških pušk izstreljene.

SMRTNA KOSA.

Umrli je danes hčerka gospoda Iv. Babnika v Dravljah v starosti 2 in pol leta. Pogreb bo jutri ob pol 3. uri. Naše iskreno sožalje.

Društva naj na svoja naznanila časopisom prilepijo vedno pet narodnih koikov.

ŠPANSKA MORVARIKA.

Madrid, 7. decemb. V daljšem razgovoru med kraljem in mornariškim ministrom se je v principu sklenilo, razširiti pogodbo z ladjedelniško družbo Vickers v toliko, da se številne in večje oklopnice hitreje grade kot je bilo prvotno določeno.

Po svetu.

Znižanje števila otrok na Dunaju. Dunajski magistrat je dognal, da se znižuje število otrok na Dunaju. Lani je zato padlo število šolarjev nad 2000.

Sekta zaduševalcev. V Saratovu v Rusiji so zasledili strašno tajno sekto, v kateri so zadavili ali pa zadušili vsakega sektarja, ki je doživel starost 60 let.

Ogrsko delniško društvo za petrolejsko industrijo je tekoče poslovno leto zaključilo z zgubičkom 300.000 K, ko je še lani izplačalo 50dostotno daviendo.

Ogrska trgovinska bilanca za prvih deset mesecev letošnjega leta izkazuje glasom uradne statistike 261,5 milijonov deficita.

Na Bismarckov grob je tudi letos romal stari Schönerer s celo svojo družino in zlahto, ki se jim je pridružilo krog 50 drugih avstrijskih Bismarckovcev. Svečana tihoča je zavladala v mavzoleju — tako piše »Alld. Tagblatt« — ko je Schönerer povzel besedo... In z močnim in odločnim glasom je Schönerer povzdignil duha navzočih, govoreč o udani zvestobi Vsenemcev do Bismarcka, ki nam je ustvaril novo in mogočno Nemčijo. Altroche trializem!

Šest občinskih svetnic so izvolili v bavarski občini Unterschleißbach. Županova namestnica je Eva Zech, ostale občinske svetnice so po poklicu gostilničarka, soproga lesnega trgovca, učiteljeva vdova, zasebnica in žena nekega delavca.

Postajenačelnik v zvezi s poštnimi roparji. Iz Pariza se poroča, da so zaprli postajenačelnika proge Versailles-Nantes, ker je bil v zvezi s poštnimi roparji.

lj **Praznoverje med Nemci.** List »Allbote«, ki izhaja na Virtemberškem v Nemčiji, piše v 275. številki sledeče: »Luna je pri zadnji izpremembi planetov leta 1910, toliko izpremenila svoje pline, da so nastale popolnoma druge sestave plinov. Ti plini so v mesecih november in december lanskega leta ter v januarju letošnjega leta poneskod padli na zemljo in povzročili kugo slinovko pri goveji živini.« — Imenitno!

Ponesrečeno laško ladjo rešila avstrijska torpedovka. Laško jadnico »San Matteo«, ki je zadela na neko skalo, je rešila naša torpedovka »Haj« in jo pripeljala v Puli.

Nemška cesarica Avgusta je obolela, ker se je prehladila.

Anarhisti. Carigradska policija je obveščena, da potuje več inozemskih anarhistov v Carigrad.

Nova Edisonova iznajdba. Edison je iznašel aparat, ki omogoča, da lahko oslonejo podmorski čolni nad 1000 minut pod morjem.

Velik požar v New Jerseyu. Iz New Yorka poročajo, da je dne 4. t. m. divjal v New Jerseyu velik požar in zlasti povzročil ogromno škodo Ekspres-Stahl-Company-ji. 300 konj omenjene družbe je zadušilo v dimu in ubilo je nekega kočijaža. Škodo cenijo nad 20 milijonov kron.

Dekle umorile svinje. Na nekem posestvu poleg Saalfelda uslužbena deklica Marija Zimmerer se je na dvorišču zgrudila vsled srčnih krčev nezavestna na tla. Osem svinj, ki so se podile po dvorišču, je tačoj padlo preko nje ter so jo pričele grizti in trgati kose mesa z njenega telesa. Ko so končno prihiteli zraven ljudje, da bi jo rešili, je bila že mrtva. Marija Zimmerer je bila stara 23 let.

Aviatik ponesrečil. Iz Londona poročajo, da je včeraj dne 6. t. m. dopoldne padel na zemljo v bližini Fileya aviatik Robert Oxley s svojim letalnim strojem, v katerem je imel s seboj kot potnika Nemca Weissa. Letalni stroj se je popolnoma razbil. Oxley je dobil take poškodbe, da je ostal na mestu mrtve, o Weissu pa dvomijo, da bi okrev.

Dvonadstropna hiša se podrli. Iz Krakova poročajo, da se je v Podgorici dne 5. t. m. zrušilo celo pročelje neke novozidane dvonadstropne hiše na Potockijevi cesti, ker je bil temelj hiše slabo narejen. Ker v hiši še niso stanovali ljudje, ni bil k sreči nihče poškodovan.

Napad na železniški vlak. Iz Linca poročajo: Trije neznanci so na osebni vlak mülhkreiske železnice valili pod Neufeldom z neke strme višine težko skalovje ter tako poškodovali stroj in en vagon. Vlak se je moral ustaviti na odprti progi ter je mogel nadaljevati vožnjo le z rezervnim strojem. Ranjen ni bil nihče.

Železni kartel zopet povzra cene železu. Na shodu železnega kartela dne 6. decembra na Dunaju so sklenili, da povzrajo drugo četrtletje 1912 cene železu za 50 vin. pri meterskem centu. Pritrdili so tudi lastniki ogrske železne industrije.

V dobi okrevanja.

Vselej, kadar se želi pridobiti moči, torej prav posebno v dobi okrevanja po prestani bolezni, se je že večkrat in sijajno izkazala

SCOTT-ova emulzija

Pričina samo s to znamko - let geranjskim znakom Scott-ovegaravnania.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka „Scott“, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. Cena izvirni steklenici K 2-50. Dobi se v vseh lekarnah.

5

Najprimernejše božično darilo!

Najbolj zanesljiv varnostni brivski aparat

ki je rešil vprašanje pravega nastavljanja z v sklepu pregibnimi noži. Brivska priprava s postrilnim aparatom in 10 noži v elegantnem usnjem etui stane K 24.—. Izdeluje: 3494

Kovinska industrija Winter & Adler delniška družba

Dunaj XX., Dresdnerstr. 110.

V Ljubljani se dobi pri g. ANT. KRISPER.

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo naznanja tužno vest, da je njegov dolgoletni član, gospod

Ludovik Stricel, mlajši,

v noči od 5. na 6. decembra t. l. po dolgi in mučni bolezni v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v petek dne 8. decembra 1911 ob 4 1/2 popoldne in hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 35, k Sv. Križu.

Marijinega tovariša priporočamo v blag spomin.

Odbor.

3625

Da vpeljem svojo tvrdko

na doželi, prodajam po

reklamnih cenah

samo ta teden:

To moderno preprogo za glasovir

samo za

K 15.—

komad

samo za

K 15.—

komad

iz molton-platna, gladka, višnjeve, rdeče ali olivne barve s posamentirjo in cofi. Ista bogato vezana K 21.—

Razpošiljalna preproga Kopper, Dunaj I.

Fleischmarkt 3.

Pošilja vsak dan na deloto. Če ne ugaja, denar nazaj. Zahtevajte ilustr. venik. 3629

TRŽNENE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 7. decembra.

Pšenica za april 1912 11-86

Rž za april 1912 10-40

Oves za april 1912 9-84

Koruza za maj 1912 8-44

Elektiv trdno.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
6	9. zveč.	744-8	4-2	sl. szah.	del. jasno	
7	7. zjutr.	43-7	3-2	sl. jzah.	dež	1-4
7	2. pop.	41-4	5-3	sl. jlvzh.	oblačno	

Srednja včerašnja temp. 4-0 norm. 0-4-0

Zahvala.

Vsem, ki so mi k mojem imendanu čestitali, izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Andrej Vole

župnik v p. in zlatomašnik.

Na hrano in stanovanje

se sprejme ena gospodična na Sv. Petra nasipu št. 51, 3640

Mesto posebnega obvestila.

Potrji globoke žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni sin, brat gospod

Ljudovig Stricel ml.,

stavbeni uradnik

v 34. letu svoje dobe, previden s svetimi zakramenti za umirajoče po dolgotrajni mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnega bude v petek dne 8. decembra ob 1/4 uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 35. na pokopališče k Sv. Križu, kjer se truplo položi v lastno rakev k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani. Prebлага pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, 7. decembra 1911.

Žalojoča rodbina Stricel.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Hotelska delniška družba „Triglav“ v Ljubljani.

3634

VABILO

na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 23. decembra t. l. ob 4 1/2 popoldne v hotelu „Ilirija“ v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega in nadzornega sveta o poslovanju družbe in bilanci za čas od 26. septembra 1909. do 31. decembra 1910.
2. Volitev dveh članov upravnega sveta za dobo enega leta.
3. Volitev 5 članov nadzornega sveta.
4. Eventualni predlogi delničarjev, katere pa mora predlagatelj vsaj 8 dni pred občnim zborom prijaviti pisмено upravnemu svetu.

Delničarji, ki hočejo izvrševati svojo glasovalno pravico, morajo položiti najdalje 6 dni pred občnim zborom svoje delnice pri Kreditni banki Ljubljanski.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1911.

Za upravni svet:

Dr. Ub. pl. Trnkóczy, t. č. predsednik.

Harmonij na prodaj!

jako dobro ohranjen, evropskega sestava, s tremi spremeni, močan in trpežen, primeren za kako kapelo, društvo itd., lepe zunanosti, se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. 3631

Vodstvo zavoda ubogih šolskih sester N. D., Trnovo, Noir.

Kavarna „Central“ Sv. Petra nasip št. 37.

Danes in vsak dan

KONCERT

slovitega tamburaškega zbora

„Javor“ iz Zagreba,

obstoječ iz 4 dam in 2 gospodov. Bogati vsopred sestoji iz narodnih slovanskih popev in tamburaških glasbenih umotvorov.

Posebnost: Krasni ženski četverospjev.

ki je povsod vzbujal navdušeno priznanje.

Kavarna vso noč odprta.

Začetek ob 8 uri zvečer. — Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velepoštovanjem 3633

Štefan Miholič, kavarnar.

Službe za

3632

paznika ali hišnika

ali kaj podobnega išče mož, srednje starosti, več slovenščine in nemščine v govoru in pisavi.

Ponudbe pod št. 3 na upravo lista.

Hiša z gostilno

v eni najbolj živahnih ulic v Ljubljani, s hlevom in šupo, gostilniškim in vrtom za zelenjavo; pod hišo je 20 metrov dolga in do 4 metre visoka klet. Hiša je pripravna tudi za vsako drugo obrt, je še 16 let davka prosta — se prodaja radi bolezni. Poizve se: Prisojna ulica 5. 3637

DOBRO VINO

na prodaj v kmetskih kletih. — Cena 44—50 K.

Posreduje brezplačno 3638

Kašteljsko društvo.

Kaštel pošta Buje, Istra.

Velika božična okazijska prodaja!

Največja izbira izgotovljenih OBLEK ZA GOSPODE IN DEČKE, ter KONFEKCIJA ZA DAME IN DEKLICE.

Cudovito reducirane cene!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič

LJUBLJANA, Mestni trg 5. 3636

Kdor želi kupiti božično darilo, naj si v

lastnem interesu najprej ogleda božično

razstavo tvrdke Franc Souvan sin. 3506

Borhegijska

litij vsebujoča, iz skalovja izvirajoča, naravna rudninska voda!

Ker vsebuje znatno množino ogljikove kisline in ima prijeten okus, je osveževalna in slast vzbujajoča pijača prve vrste! II. 3583

Glavni zastopnik za Kranjsko: FRANC SCHANTEL, Ljubljana, Frančiškanska ulica. Skladišče v »L. ljubljanskem javnem skladišču Krisper-Tomažič, družba z omejenim jamstvom.

Razne stvari.

Pesnik v vojski. Znani laški pesnik in pisatelj Gabriel d'Annunzio se je podal na bojišče v Tripolitano, od koder bo pošiljal poročila laškemu listu »Corriere della Sera«.

Samoumor francoskega voditelja Courtigona. Iz Pariza poročajo, da se je ustrelil na svojem posestvu dne 4. decembra socialistični vodja Courtigon, in sicer iz strahu pred starostjo. Samoumorilec je bil star 75 let in je igral v francoski socialni demokraciji precejšno vlogo. Bil je somišljenik in velik prijatelj socialističnega voditelja Latarguea, ki se je tudi pred kratkim ustrelil.

700.000 kron izgube je nedavno pretrpela ogrska »Dolharer Holzindustrie-Aktiengesellschaft«, kar znaša skoro polovico temeljne glavnice podjetja (1.500.000 kron).

Liliputanski hotel. V White-Plainsu v državi New-York obstoji hotel, ki brez dvoma spada med najčudovitejše na svetu. Lastnik tega hotela, ki je bil nekoč v artističnem svetu poznan pod imenom »Admiral Dot«, je star 32 let, a visok je samo dva in pol čevljev. Blagajnik je nekoliko večji od lastnika, a tudi ta se je kazal preje po svetu ljudem za denar. Lastnikova soproga je istotako zelo majhna — »pravi biser liliputanske lepote«. Njuna hčerka pa gotovo ne bo prekosila svojih roditeljev. Plačilni natakari je še manjši od lastnika in vsi ostali natakari so sami pritlikovci. A kljub temu se doslej niti »največji« gost ni pritožil zaradi slabe postrežbe v tem liliputanskem hotelu.

Gramofon kot železniški uradnik. Na manjših kolodvorih francoskih železnic so poverili gramofonu nenavadno službo. Ker so uvedli pri francoski železniški upravi sistem varčnosti za železniški obrat, skušajo predvsem varčevati pri uradniških plačah. Dosedaj je bila navada, da so na kolodvorih prihajajoče in odhajajoče vlake napovedovali uradniki, in sicer kam vozijo in kdaj odidejo. Pred dnevi pa se potniki na francoskih kolodvorih niso malo čudili, ko ob določenem času ni bilo videti nikjer nobenega železniškega uradnika in marsikoga se je polotil nemir. Nenadoma pa so začeli malo pred prihodom odmevajoč glas izklicavati potrebne podatke, ne da bi videli kje uradnika, ki bi klical. Z ne malim veseljem so končno začeli potniki velikansko cev gramofona, ki je ponosno zijala skozi neko okno, iz katere so prihajali močni glasovi. Vlada je namreč, da bi prihranila pri plačah, na malih postajah pač nadomestila uradnike z gramofoni, ki so gotovo cenejši. Ako bodo pa pri vlakovih zamudah tudi ustrezali gramofoni svoji nalogi, je seveda drugo vprašanje.

Najnovejša neumnost angleške mode. V Londonu se od najnovejšega časa smatra za lepo, sedeti s skrčenimi nogami na tleh ter s prsti nositi jedi v usta. K tej najnovejši neumnosti angleških dam je veliko pripomogel tudi neki indijski »filozof«, ki trdi, da so človeške duševne sile osredotočene v koncih prstov in da vsled tega naravno prehajajo v hrano. Za tako kosilo se oblačijo dame v obširna bela kašmirska odevala, na bosa noge obujejo sandale, a lase imajo razpletene. Obeduje se točno opoldne, a hrana sestoji izključno iz zelenjave. Pravijo, da se mnogo vojvodinj hrani s koruzno kašo, ki jo s prsti prinajšajo na opisani način v usta. Neki Hinduistanec, ki živi v Londonu in si je kot pisatelj pridobil ime, je duhovni poglavar te nove občine, ki šteje preko 200 članov.

Kdo je iznašel krtačo? V vsakdanjem življenju rabimo razne predmete, ki se nam zde tako neobhodno potrebni, da nemimo, da jih rabijo ljudje, odkar so na svetu. In vendar ni dolgo od tega, kar so jih iznašli in tisočletja so si znali ljudje pomagati brez njih. Kdo na primer dandanes ne uporablja krtače? Ime iznajditelja tega čistilnega orodja poznajo gotovo le malokateri. Bil je to Leodegar Thoma, sin meščana v Todtnau-u v Črnem lesu. Izpučen je bil za mlinarja in kot mlinarski pomočnik je večkrat premišljeval, kako bi si olajšal pometanje moke. Prišlo mu je na misel preluknjati kos lesa in pritrditi v luknjah prasičje ščetine z lesenimi žebeljčki. Na ta način je iznašel krtačo. Leta 1770. je pričel, ko se je novo orodje obneslo v njegovi osebni rabi, izdelovati krtače obrtno in jih prodajati. Kmalu se je pričela s tem delom pečati vsa njegova družina in najel je krošnjarje, ki so prodajali krtače v okolici. To je bil prvi neznatni začetek domače industrije, ki se zlasti goji v Todtnau-u in drugih krajih na južnem pobočju Feldberga in ki živi še sedaj nad tisoč krtačarjev, njihovih pomočnikov in krošnjarjev. Vrednost krtač, ki se v onih krajih vsako leto izdelajo, cenijo skoro na dva milijona mark.

Podraženje časopisov v Nemčiji. Kakor se poroča, se bodo nemški listi podražili. Ti listi so bili dosedaj mnogo cenejši kot avstrijski; nemški listi so imeli namreč mnogo manj stroškov, ker so bili stavci v Nemčiji cenejši. Sedaj so pa sklenili tiskarji in stavci novo pogodbo, po kateri se stav-

cem zviša plača za pet let. Leta 1910. je bilo 58.029 stavcev, ki so dobivali letno plačo 94 milijonov mark. Po novem tarifu bodo morale tiskarne v bodočih petih letih najmanj 50 do 60 milijonov mark več izplačati kot dosedaj. Taka obtežitev bi seveda uničila marsikatero založnico in izdajatelja časopisov, ako bi moral namreč sam vse stroške trpeti. Delodajalci so torej prisiljeni v interesu gospodarskega ravnotežja skrbeti za večje dohodke potom zvišanja cen, kar se bo zlasti pri časopisju znatno poznalo.

Tripoliške prislovice. Svojo piščalko nosi vedno skrito v rokavu. a da zaigraš, bodi vedno pripravljen. — Kdor trka, hoče, da se mu odgovori. — Ne povej takoj vsega, kar veš. — Na dan zmage se ne ustraši nobenih naporov. — Človeško lakoto vteši zgolj grob. — Ne kriči ob dobičku, ker ti zna uiti. — Z milobo se ozdravi vsaka rana. — Hitra najboljša dobrončnost. — Česar ne vidi oko, ne žali srca. — Jej in pij, če se tudi podere svet. — Veliko je en dan popolnega zdravja in zadovoljnosti. — V skopuhovi hiši postane celo miška kročka. — Navada je naša druga narava. — Vsi ljudje smo ob svetlobi reveži, kljub temu da jih veliko obnaša kot veliki gospodje. — Levu pripada, kar dosežejo njegovi krempļji. — Dvorezna je vsaka ženska zvišaja. — Najboljši odposlanec je denar.

O sedanjih pariških modi in njenem glavnem činitelju. Poiretu, slovitem ženskem krojaču, ki sedaj potuje okrog in je imel tudi na Dunaju predavanje, razpravlja v praški »Union« grof A. Sternberg. Morda bo zdravo tudi za nekatere naše ženske kroge, ako navedemo tu zaključna izvajanja grofa Sternberga. Piše: »Ako hočemo soditi o naši bodočnosti, je le treba, da temeljito proučimo razvoj družabne organizacije starega Rima. Ko sta za časa poznejših cesarjev vera in pravost propadli in je v polnem obsegu zavladovala plutokracija, tedaj se je razvilo isto, kar se danes pred našimi očmi razvija v Parizu. Ženstvo se deli v štiri kategorije: V popolnoma pošteno, kakor je bilo ono v starem času, ki v Rimu ni nikoli popolnoma izumrlo; v take, ki sicer niso nesramnice, a vendar po svojih nagohnih ne spadajo v prvo vrsto; tretjič v take, ki sicer uživajo vse družabne časti, a niso nič boljše od navadne blodnice, in četrtič v očitne blodnice. In kakor se te dame druga od druge razločujejo po pravosti, tako se tudi vsaka po svoje oblači in Poiret ni nič drugega, kakor mojster v obleki za moderne Hete in njih somišljenice. In kdor si te obleke, ki nam jih razkazuje Poiret, natančno ogleda, ta gotovo ne bo nikdar želel, da bi te obleke nosile naše matere, soproge in sestre. Pot k pravi kulturi vodi preko preprostosti in pravne resnosti ženstva, in kdor hoče nastopati kot velik umetnik v ženskih oblekah, ta mora računati s preprostostjo in resnostjo ženstva. Nič ni hujšega, kakor če mati v ožjem družinskem krogu vsled svoje obleke postane smešna. S stališča, da je Poiretova moda proračunana za javno blodnico, se mora njegova umetnost res občudovati. S stališča mode za pošteno ženstvo se mu mora pa odreči priznanje, da bi ustvarjal obleke, ki bi jih mogle nositi ženske, ki same sebe spoštujejo. Moja kritika kulminira v malo besedah: Tej modi manjka resnost in spoštovanje, ki ga je vsaka ženska sebi sami dolžna.«

Glasba.

CERKVENIM ZBOROM ZA BOŽIČNI ČAS:

Hribar p. Angelik, adventne in božične pesmi za mešani zbor z orglami; part. 2 K 40 vin., glasovi po 60 vin. Angelikove pesmi našemu ljudstvu najbolj ugašajo, zato iste vsem cerkvenim zborom prav toplo priporočamo.

Grum Ant. Pet božičnih pesmi za mešani zbor; part. 60 vin. Lahke in vseskozi lepe božične pesmice.

Chlondowski Ant., dr., Božične pesmi za mešani zbor in orgle; part. 1 K 30 vin. Poleg dveh slovenskih nahajata se tudi dva krasna latinska božična naprava (adeste fideles in hac nocte cum natus est Jesus), ki sta posebno pripravna kot vloček po recitiranem otertoriju.

Kimovec Franc Rihar renatus. Zbirka Riharjevih pesmi za mešani zbor; part. 3 K, glasovi po 40 vin. Med temi napravi nahajata se tudi dva božična.

Mihelič Alojzij, božične pesmi za soli, mešani zbor in orgle; part 1 K 20 vin. V lahkem in melodioznem slogu prirejani božični napravi.

Hladnik Ig., četvero božičnih pesmi za solospve, mešani zbor in orgle; part. 80 vfm. Ljubki in lepi božični napravi.

PRED- IN POIGRE ZA BOŽIČNI ČAS:

Pazdirek L. 20 Pastoralpräludien, 1 K 70 v. **Pihert I.** 23 Neue Pastoralpräludien, 1 K 70 vin.

Führer R. 6 Pastoralstücke für die Weihnachtszeit, 1 K 80 vin.

Klee A. 78 kurze Vor- und Nachspiele für die Weihnachtszeit.

Güttler J. 12 Pastoralpräludien für die hl. Weihnachtszeit, 3 K.

Hansmann I. 100 Pastoralvorspiele, 2 K. **Zangl A.** 12 leichte Pastoralpräludien, 1 K 80 vin.

Vse te skladbe se dobivajo in naročajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzročila slast do jedi, okrepla živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 7000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljše sredstvo 250l
4 steklenice (5 kg) franko K 4-50
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

!!! Zahtevajte vzorce! !!! Barhant, flanele, modno blago, opreme

platno, damast, kanafas itd. same novosti, razpošilja izvozna tvrdka 3307-12 1
V. J. Havliček in brat v Poděbradeh na Češkem.
Razpošilja tudi franko po povzetju 1 zavoj 40 metrov raznovrstnih ostankov od poletnega in zimskega perila v dolgosti 1 do 8 metrov samo za 18 kron. — Ugodna prilika! — Izredno ceno!

40 klavirjev in harmonijev
dvornih tvrdk: Bösendorfer, Czapka, Heitzmann, Stelzhammer, Stingl in Hörngl

nudim slavnemu občinstvu na vpogled in izbiro. Ker sem izključno edini zastopnik na Kranjskem zgoraj omenjenih dvornih tvrdk, svarim vsakogar pred nakupom event. falzifikatov. Vsakdo kupi pri meni za najmanjše obroke (K 18-—) najboljši instrument.

Najcenejša izposojevalnica. — Točna postrežba. — Viole od 5 K naprej. — Vse glasbeno orodje in muzikalije v velikanski zalogi. — Uglasevanja in popravila vseh glasbil.

ALFONZ BREZNIK c. kr. izvedenec in učitelj »Glasb. Mat.«
Ljubljana, Kongresni trg št. 15.

Št. 40100.

Vabilo.

Ze mnogo let se oproščajo blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemlje oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečavanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci C. J. Haman, Mestni trg št. 8; Vaso Petričič nasl. J. Samec, Mestni trg št. 21 in L. Schwentner, Prešernova ulica št. 3.

Vrhutega bode v zmislu ukrepa mestnega magistrata raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti eno krono in na vpisalni poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljene meje. Pismenim pošiljateljcem bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja. Imena blagotvoriteljev se bodo sproti zglašala po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 1. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Manufakturna trgovina Jos. Petkosig

„Pri Valvazorju“
Starl trg št. 4
Ljubljana

Drobnina, pletenina,
galanterija in dežniki.

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgrávé-jeve izvirne irske trajno grelne peči, štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za vzidavanje kakor tudi njih posamezne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnino
ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA.

Priporočamo
manufakturno
trgovino

J. Ciuha

Stari trg št. 1.

»POD TRANČO«.

3008

3248

HERBABNY-JEV podfosforato-kisli

APNENO-ZELEZNI SIRUP

Ta je že 42 let uveden. zdravniško preizkušen in priporočen prsi sirup. Odstranjuje sluz, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.).

V zalogi je še pri gospodih lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Crnomlju, Novem mestu, Reki, Sovači, St. Vidu, Trzinu, Velikovi in Volsperku.

VARSTVENO ZAVAROVAN.

PURJODAL.

Jod sarsaparilla-izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne boleti. Povsod tam, koder se jod ali sarsaparilla izdelek predpisuje, se uporablja z najboljšim uspehom.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ VII./1., Kaiserstrasse 73-75.

Dolji se v vsaki lekarni.

Anton Kolenc, Celje
Glavna trgovina: Graška cesta 22. Podružnica v Narodnem domu

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom, tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenj. gg. trgovcev in prosim za mnogobrojen obisk, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, četudi z najmanjšim poizkusom. — Velečastitim gosp. duhovnikom ponudim voščene sveče, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve. — Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke, kakor oves, rž, pšenico, divji kostanj, žito, suhe gobe, med v satovju, fižol, seno, orehe, krompir, malino šupo, smrekove storže, vsakovrstno sadje, sveže in suho, vinški kamen, itd., sploh vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah, nadalje kupujem vsakovrstne vreče ter petrolejske in oljate sode. — Imam tudi v zalogi rižovo moko in otrobo za krm. lo. živine v ceni od K 9— do K 15—, 100 kg pri odjemu celoga vagona ter »Lukulus« za pisanje svinj. 2973

Le od krščanskih tkalnic dobivam dobro in solidno blago, krasne ženiljaste higijenične nastenske preproge 100/200 cm velike samo za K 5— z jeleni, srnami, fazani, papigami itd. — velike posteljne preproge, perzijski in smirniški ženiljasti vzorci, velikost 140/200 cm K 6-50, 150/250 cm K 8-20, 200/300 cm K 14—, lepe preproge za pred posteljo K 1-30, 1-70, 2-20. — Posteljne garniture K 9-50, 11-50, 13-50, elegantni vzorci. — **SPECIALITETA:** ženiljaste šerpe za dame, vseh barv, popolnoma gladke, moderne. K 5, 6, 7-50, 9, 11. Zahtevajte vzorce damasta, platnine, šifona, inleta. Pošilja po povzetju s 3% popusta

FRANT. V. FIEDLER, Hlinsko št. 248, Cechy.

Lepa, moderna, enonadstropna

vila

z razkošno urejenim velikim vrtom na zračnem kraju v Ljubljani se vsled izselitve takoj proda. 3573

Pojasnila v prometni pisarni

Peter Matelič,
Ljubljana, Škofja ulica 10. Telefon 155.

SINGER-JEVI

šivalni stroji

šivajo,
vezejo
in krpajo.

Božično darilo

ki družji korist z veseljem.

SINGER Co. šivalni stroji del. dr.

Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 4.

IVAN KACIN, Novi Vodmat 151 LJUBLJANA (ob cesti južne želez.) izdeluje vsakovrstne harmonije najnovejšega ameriškega sistema. Sprejemajo se vsa popravila v to stroko spadajoča.

Blagorodni gosp. **Iv. Kacin v Novem Vodmatu.** Podpisana se vam za poslani harmonij prav toplo zahvaljujem. Njegova vnauja oblika, kakor njegov krasen glas mi zelo ugaja. Upam, da mi bo vedno v največje razvedrilo. Z odličnim spoštovanjem Fara pri Kočevju 23. nov. 1911. Nežika Klun, učiteljica.

Manjša hiša s splošno 3574

znano gostilno

v Vodmatu se proda pod pogoji, zelo ugodnimi za kupca. Pojasnila v pisarni

Peter Matelič,
Ljubljana, Škofja ulica 10. Telefon 155.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v štev. 2608, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »Gasa«. Dalje »NAŠ OTROK!« Casopis za vzgojo in varstvo otrok. Dunaj, V. letnik, štev. 2, koncem maja 1907. — Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910. štev. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl. Trnkóczy-ja »SLADNI ČAJ« 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 vin. Na tisoče otrok ga zavziva z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstrasse 26; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3.

Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogijiske cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon štev. 190.

Krompir

najboljše kakovosti zdrav in brez h'ben, debeli ter srednje debelosti, vedna zaloga, oddaja v vsaki množini 200 kg dalje tudi cele vagonne po prav solidni nizki ceni. Točna postrežba. 3087

== Trdke Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ==

Lepa primerna božična darila.

Izvirni »Viktoria« šivalni stroji

so zelo priporočljivi ter znani kot najboljši za šivilje in krojače.

3564

Vsakizvirni »Viktoria« šivalni stroj ima kraj za prirezanje oblek, da lahko vsaka gospodinja sama izvrši obleke.	Priporočam tudi druge vrste »Singer-jeve« stroje od K 65— naprej, ki jih imam vedno v zalogi.	Velika izbira »Puch-ovih« in drugih vrst koles imam v zalogi po najnižji ceni.
--	---	--

Umetno vozeenje je brezplačno v moji trgovini. Ceniki zastoj in postojne prosti.

FR. ČUDEN v Ljubljani Prešernova ul. 1.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ustanovni promet do 31. dec. 1910 čez 87 milijonov kron Lastna glavnica K 608.996-84 Stanje vlog ene 31. decemb. 1910 čez 21 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela »Union« za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštno - hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadrušnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Dr. Ivan Susteršič, predsednik. Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano Fran Povše, vodja, graščak, deželni poslanec. Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Silbar, župnik na Rudniku. 1

Enkratna naročba Vas prepriča o izborni kakovosti našega blaga in njega nizkih cenah.

Potrebščine za pisalne stroje:
barvne trakove za vse sisteme, ogljeni papir, strojepisni papir i. dr.

Za razmnoževalne aparate:
voščeni papir, razne barve, tinte, papir za razmnoževanje itd.

Vse p'sarniške potrebščine
ima vedno v zalogi in razpošilja cenike brezplačno

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ulica 7
nasproti glavne pošte.

Telefon št. 38. 2846

Iščem za svojega sina domače vzgojeno dekle, ki ima veselje in ljubezen do dežele. V svrhu prevzetja dobro izdoče, doslej v moji posesti se nahajajoče trgovine s posestvom vred je potrebno najmanj 10—12.000 K dote. Ponudbe na upravo lista pod »Sigurna bodočnost«.

3616

2 lepa prostora

pripravna 3546

za delavnice ali skladišče

se oddasta. Poizve se pri hišnem gospodarju **Ivanu Košenina**, Kolodvorska ulica št. 6.

Zaščitna znamka »Sidro«

Liniment. Capsici comp.,
Nadomestek za Sidro-Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol blaziljoče in odvodno maz. lo pri prehlajenju itd.; cena 80 vin., K 1-40 in K 2—, se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le orig. steklenice v skatljah z našo zaščitno znamko »Sidro« potem se je gotovo prejel orig. izdelek

Dr. Richterjeva lekarna pri »zlatem levu« v Pragi
Elizabetna cesta št. 5, nova. 2935

Sprejmeta se takoj 3619

dva preddelavca

(Vorhauer), neoženjena, za stalno delo v rudniku. Več se poizve pri gospodu **A. Spoljariču**, rudniškemu ravnatelju, Kolodvorska ul. št. 28, Ljubljana.

Krasna darila za Božič in Novo leto!

Raznovrstni najnovejši predmeti, kakor pršani, phani, broše, verižice, obeski, gumbi, doze za cigarete, igle, ure itd. se bodo ob tej priliki prodajali po izredno **znižanih cenah** ter se za res ugoden nakup najtopleje priporoča najstarejša domača tvrdka

Lud. Cerne 5558
juvelir, trgovec z urami in zapris. sod. cenilec
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.